

Fides

KATOLINEN HIIPPAKUNTALEHTI • KATOLSKT STIFTSBLAD • CATHOLIC DIOCESAN MAGAZINE • No. 9 • 10.11.2023

**Isä Raimon
haastattelu** s. 6

**Lähetystyöasioiden
hoitajien tapaaminen
Roomassa** s. 9

Tässä olen – tässä olemme

Helsingin seuraava katolinen piispa, isä Raimo Goyarola, avaa Radio Deissä ja tässä lehdessä julkaistussa haastattelussaan jo joitakin näköaloja tulevaan. Nimitys piispaksi on varmasti aina jonkinlainen järkytys, mutta ilmeisen nopeasti isä Raimo hyväksyi saamansa kutsun ja asetti itsensä Jumalan ja piskuisen hiippakuntamme käyttöön. Hyväksymistä seurasi rauha ja ilo.

Tämä asenne – *“adsum, tässä olen”* – jos mikä on perikristillistä. Jokainen meistä on kutsuttu avaamaan sydämensä Jumalan tahdolle, tyhjentämään itsensä itsekkäistä ajatuksistaan ja olla koko ajan enemmän Jumalan käytettävissä. Se muistuttaa Jeesuksen omista sanoista: “Isä, jos se on mahdollista, niin menköön tämä malja minun ohitseni. Mutta ei niin kuin minä tahdon, vaan niin kuin sinä” (Matt. 26:39).

Piispaksi vihkiminen on liturgisesti ja teologisesti yksi vaikuttavimpia tapahtumia kirkon elämässä. Siinä tulee konkreettisesti näkyviin ja tietyllä tavalla ymmärrettäväksi se, mitä tarkoitetaan kirkon apostolisuudella. Piispoja eri puolilta maailmaa kokoontuu yhteen, ja saman uskon ja uskollisuuden tunnustaen vahvistavat ja ottavat kättensä päällepanemisella joukkoonsa uuden jäsenen, apostolien seuraajan. Vihkimisen alussa hänen ensimmäinen lupauksensa onkin myöntävä vastaus tähän kysymykseen: “Tahdotko Pyhän Hengen armosta ja kuolemaasi saakka täyttää tehtävää, jonka apostolit ovat uskoneet meille ja joka meidän kättemme päällepanemisen kautta annetaan edelleen sinulle?” – “Tahdon.”

Se tehtävä on luettavissa jo Raamatussa. Siinä mielessä mikään ei ole muuttunut näiden kahden vuosituhannen aikana. Yksikään piispa ei ole saanut uskon talletusta muuttaakseen sitä vaan vahvistaakseen ja vaaliakseen sitä ja tuodakseen sen ajattoman sanoman soveliaalla tavalla juuri meidän aikaamme. Tätä kukaan piispa ei voi tehdä yksin, hän tarvitsee siinä koko kansansa – meidän kaikkien – apua ja tukea ja jatkuvia rukouksiamme. Vastatkaamme haasteeseen ja toteuttakaamme yhdessä unelmiamme toteamalla yhdessä: *“Adsumus – tässä olemme.”*

M. Tervaportti

Rukous paikalliskirkon puolesta

Jumala, sinä teet yhden, pyhän, katolisen ja apostolisen kirkkosi näkyväksi paikalliskirkossamme. Yhdistä sen uskovat yhä kiinteämmin paimeneensa ja kokoa se evankeliumin julistuksen ja eukaristian vieton kautta Pyhässä Hengessä, jotta se arvollisesti edustaisi koko sinun kansaasi ja olisi maailmassa Kristuksen läsnäolon merkki ja välikappale.

Gud, på varje ort där ditt folk är på vandring mot dig finns den ena, heliga, katolska och apostoliska kyrkan. Förena oss i den helige Ande genom evangeliet och eukaristin, så att vi med vår biskop N. blir en bild av den världsvida kyrkan, ett tecken på och ett redskap för Kristi närvaro i världen.

O God, who in pilgrim Church throughout the world make visible the one, holy, catholic and apostolic Church, graciously grant that your faithful may be so united to their shepherd and gathered together in the Holy Spirit through the Gospel and the Eucharist, as to worthily embody the universality of your people and become a sign and instrument in the world of the presence of Christ.

Fides

Katolinen hiippakuntalehti
Katolskt stiftsblad
Vuosi 2023
86. vuosikerta
ISSN 0356-5262

Päätoimittaja/Huvudredaktör
Marko Tervaportti
AD Petri Kovács

Ilmestyminen 2023

No	DL	ilm.	vko
1	6.1.	20.1.	3
2P	3.2.	17.2.	7
3	10.3.	24.3.	12
4	14.4.	28.4.	17
5P	26.5.	9.6.	23
6	21.7.	4.8.	31
7P	25.8.	8.9.	36
8	22.9.	6.10.	40
9	27.10.	10.11.	45
10P	1.12.	15.12.	50

Painettu paperilehti (P) 4 kertaa vuonna 2023, muut digiversiona verkossa osoitteessa fides.katolinen.fi

Toimitus / Redaktion
Katolinen tiedotuskeskus
Pyhän Henrikin aukio 1 B
00140 Helsinki

Puh./tel. 045 7837 1087
E-mail fides@katolinen.fi

Internet fides.katolinen.fi

Ilmestyy 10 kertaa vuonna 2023, joista 4 lehteä paperisena. Postituksen hinta 20 €, ulkomaille 25€. Utkommer med 10 nummer årligen, 4 tryckta, 6 online. Pre-numeration 20 €, till utlandet 25 €.

Tilausmaksut laskutetaan tilauksen tehneiltä sähköpostilla tai paperisella laskulla.

Osoitteenmuutokset
info@katolinen.fi tai
katolinen.fi/osoitteet

Painopaikka
Botnia Print Oy, Kokkola

Vapaaehtoinen lehtimaksu:
Voit halutessasi maksaa irtonumerosta 5 € tai muun sopivaksi katsomasi summan tilille: Katolinen kirkko Suomessa, FI34 1555 3000 1166 17, NDEAFIHH, viite: 70072, tai Nordea Siirto -ohjelmalla käyttämällä oheista QR-koodia.

Sisällys

- 2 Pääkirjoitus
- 3 Piispaksi vihkimisen juhlallisuudet
- 4 Uutisia ja ajankohtaista
- 5 Sunnuntait ja juhlapyhät Rukouksen apostolaatti
- 6 Haastattelu: Miltä nyt tuntuu, isä Raimo?
- 8 Nuntiuksen matka Suomeen
- 9 Hiippakunnallisten lähetystyöasioiden hoitajien tapaaminen Roomassa
- 12 C'est la confiance – Jeesus-lapsen Teresa ja luottamus
- 14 Kymmenellä kirjalla laatoitettu polku
- 16 Själén – människans eviga dimension
- 18 Ilmoituksia
- 19 Caritas-kuulumisia
- 20 Ilmoituksia
- 21 Seurakunnat ja ohjelmat
- 24 Taivaan ja maan kulkija

Kannen kuva: isä Raimon kuvasi Marko Tervaportti.

UUTISIA

**"Teresa määritteli
missionsa näillä sanoilla:
'Taivaassa haluan tehdä
samaa kuin maan päällä:
rakastaa Jeesusta ja tehdä
häntä rakastetuksi.'"**

– Paavin sanat s. 12

Piispaksi vihkimisen juhlallisuudet – ohjelma

*Program för biskopsvigningsveckoslutet
– Programme for the Ordination
Ceremonies*

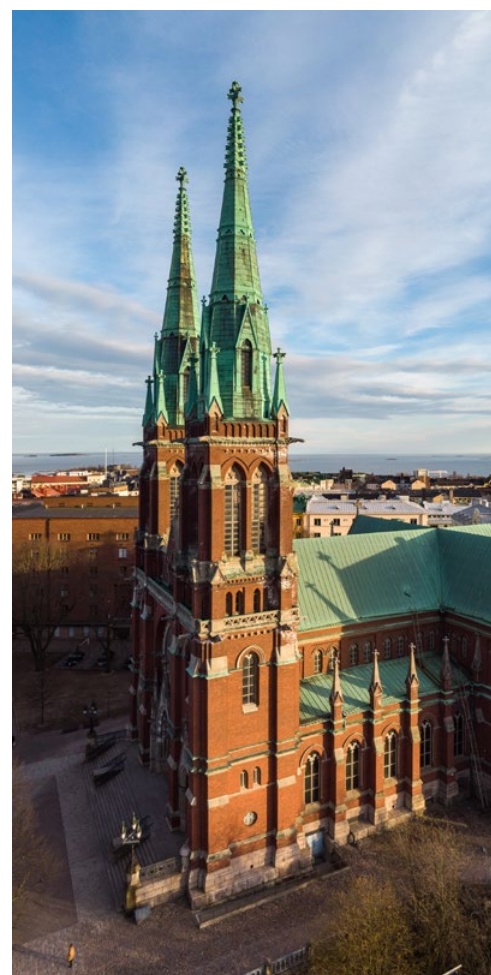
Lauantai 25.11.2023 Lördag – Saturday

- Klo 11.00 Piispaksivihkimismessu
Helsingin Johanneksen kirkossa
(Korkeavuorenkatu 12) | Vigningsmässa
Ordination Mass
- Klo 14.00 Kaikille avoin vastaanotto
(Tapahtumatalo Bank: Unioninkatu 20) |
Reception
- Klo 17.00 Hiippakunnan haltuunotto
(Pyhän Henrikin katedraali) | Possessio
Dioecesis

Sunnuntai 26.11.2023 Söndag – Sunday

- Klo 11.00 juhlallinen piispanmessu
Pyhän Henrikin katedraalissa – messuun
voi osallistua myös seurakuntasalissa |
Pontifikalmässa – Pontifical Mass
- Messun jälkeen kirkkokahvit Eiran
aikuislukiossa (Laivurinkatu 3) | Kyrkkaffe
– Church coffee

KATT

**KERÄYS piispaksi
vihkimisen kuluihin**

COLLECTION for the
Episcopal Ordination

Tili: FI31 1555 3000 1273 41
Pankki: NDEAFIHH
Viite: 30 834
Lupa: RA/2021/706

Muita keräyksiä: katolinen.fi/avustukset

Paavi: Kristityt ja juutalaiset saman perheen jäseniä

Paavi Franciscus osallistui maanantaina 6.11. Euroopan rabbien konferenssiin, joka pidettiin Vatikaanissa. Pyhä isä korosti, että rauha rakennetaan laupeudella, oikeudella ja dialogilla.

Tilaisuuden alussa paavi Franciscus tervehti Euroopan rabbien delegaatiota, ja totesi, että hän ei nyt kykene pitämään heille puhetta, koska oli hieman huonovointinen. Paavi kuitenkin jakoi puheensa rabbeille tulostettuna.

Kirjoitetussa puheessaan paavi kertoi kantavansa huolta viime viikkojen väkivaltaisuuksista, sodasta ja vihasta, joka on taas puhjennut siinä “maassa, jonka Korkein on siunannut”. Paavi tuomitsi myös voimakkaasti antisemitismien, joka on jälleen yleistynyt.

Puheessaan pyhä isä viittasi Jesajan kirjan sanoihin, joissa puhutaan siitä, kuinka Herra “ratkaisee kansanheimojen riidat”. Silloin “taotaan miekat auran teriksi ja keihäät vesureiksi. Yksikään kansa ei enää kohota miekkaa toista vastaan eikä harjoittele sotataitoja” (Jes. 2:4). Paavi lainasi myös profeetta Jeremian kirjaa, jossa Jumala lupaa antaa kansalleen “tulevaisuuden ja toivon” (Jer. 29:11). Hän totesi, että “myötätunto, oikeudenmukaisuus ja vuoropuhelu ovat sopivat tavat rakentaa rauhaa”, eivät “aseet, terrorismi tai sota”.

Juutalais-kristillinen vuoropuhelu on perhedialogia

Paavi Franciscus painotti, että vuoropuhelu juutalaisten kanssa on kristityille tärkeää, koska “meillä on juutalaiset juuret”. Hän muistutti, että Jeesus syntyi ja eli juutalaisena. Jeesus takaa, näin paavi korosti, että juutalaisella perinnöllä on kes-

keinen paikka kristinuskossa. Paavin mukaan me kristityt “tarvitsemme juutalaisuutta ymmärtääksemme paremmin itseämme”. Juuri tämän vuoksi juutalais-kristillisen vuoropuhelun teologinen ulottuvuus on pidettävä voimissaan.

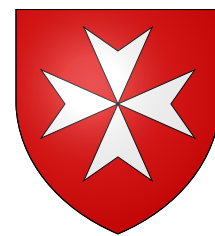
Pyhä isä totesi, että juutalaisuus ja kristin-usko ovat kietoutuneet yhteen. Nämä uskonnot ovat kehittyneet läheisessä keskinäisessä vuorovaikutuksessa samoina aikoina ja samoilla alueilla. Paavi Franciscus viittasi paavi Johannes Paavali II:een, joka vieraili Rooman synagogassa ja kutsui juutalaisia “meidän rakkaiksi veljiksemme” ja meidän “isoveljiksemme”. Paavi Franciscus totesikin, että kristittyjen ja juutalaisten välisessä dialogissa on kyse enemmän kuin uskontojen välisestä dialogista: “Tämä on perhedialogia.”

Paavi viittasi myös puheeseen, jonka hän oli pitänyt Rooman synagogassa vuonna 2016. Silloin hän oli todennut, että “me kaikki kuulumme yhteen perheeseen, Jumalan perheeseen. Jumala kulkee kanssamme ja suojelee meitä hänen kansanaan.”

KATT / Vatican News (Juho Sankamo)

Tilaa sähköpostitiedotteemme, jossa kerrotaan Fideksen ilmestymisestä ja joskus myös muista tärkeistä asioista:

Käytä nettisivujen Tilaa tiedotteemme -kaavaketta tai lähetä sähköpostia osoitteeseen fides@katolinen.fi.

Maltan ritarikunnan suurlähetystö avattu Virossa

Maltan ritarikunta avasi heinäkuun 29. päivänä suurlähetystönsä Tallinnassa. Viralliset diplomaattisuhteet Viron ja Suvereenin Maltan ritarikunnan välillä solmittiin jo maaliskuussa 2020. Suurlähetystön avaamisen yhteydessä Maltan ritarikunnan suurlähettiläs Virossa **Manfred Ritter von Markhof** ilmaisi syvän kiitollisuutensa saamaansa vastaanottoon Viron valtiiovallan taholta ja muistutti Maltan ritarikunnan halusta olla apua tarvitsevien ihmisten tukena.

Lähetystön avaamistilaisuudessa läsnä ollut Viron ulkoministeri **Margus Tsahkna** painotti hyvän tahdon, hyvän tekemisen ja aktiivisen huolenpidon merkitystä vaikeina aikoina. Hän otti esille jatkuvat pyrkimykset ja haasteet Ukrainan kansan tukemiseksi ja varsinkin sen estämiseksi, etteivät lapset joutuisi sodan keskellä ihmiskaupan uhreiksi.

Vasta avatun suurlähetystön siunasivat Baltian maiden apostolinen nuntius arkkipiispa **Petar Raji`c**, Viron apostolinen administrattori piispa **Philippe Jourdan**, ja Vilnan apulaispiispa **Darius Trijonis**.

Ennen lähetystön avaamista vietettiin pyhää messua Tallinnan Pyhien Pietarin ja Paavalin katedraalissa, jossa oli läsnä Maltan ritareita Itävallasta, Saksasta, Puolasta ja Liettuasta.

Suurlähetystön avaamisen yhteydessä perustettiin myös Maltan ritarikunnan tukisäätiö Tallinnassa, jonka ensisijainen tarkoitus on edistää ritarikunnan arvojen ja toimintatapojen tuntemista maassa, jossa se ei vielä ole kaikille ennestään tuttu. Maltan ritarikunnan tehtävään juurtuneena säätiö keskittyy ennen kaikkea sosiaalisiin projekteihin, joiden tarkoituksena on antaa pysyvää apua yhteiskunnan ulkopuolelle joutuneille ja unohtuneille ihmisille.

KATT

<https://www.orderofmalta.int/news/inauguration-embassy-order-of-malta-in-estonia/>

12.11. kirkkovuoden 32. sunnuntai (IV)

1L Viis. 6:12-16
 Ps. 63:2, 3-4, 5-6, 7-8. – 2b
 2L 1. Tess. 4:13-18 tai 1. Tess. 4:13-14
 Ev. Matt. 25:1-13

19.11. kirkkovuoden 33. sunnuntai (I)

1L Sananl. 31:10-13, 19-20, 30-31
 Ps. 128:1-2, 3, 4-5. – vrt. 1a
 2L 1. Tess. 5:1-6
 Ev. Matt. 25:14-30 tai Ev. Matt. 25:14-15, 19-21

26.11. kirkkovuoden 34. sunnuntai, II Kristus, kaikkeuden kuningas, juhlapyhä

1L Hes. 34:11-12, 15-17
 Ps. 23:1-2a, 2b-3, 5, 6. – 1
 2L 1. Kor. 15:20-26, 28
 Ev. Matt. 25:31-46

ADVENTTIAIKA

3.12. adventin 1. sunnuntai (I)

1L Jes. 63:16b-17, 19b, 64:3-7
 Ps. 80:2ac+3b, 15-16, 18-19. – 4
 2L 1. Kor. 1:3-9
 Ev. Mark. 13:33-37

8.12. perjantai, Autuaan Neitsyt Marian perisynnin sikiäminen, juhlapyhä

1L 1. Moos. 3:9-15, 20
 Ps. 98:1, 2-3ab, 3cd-4, 5-6. – 1a
 2L Ef. 1:3-6, 11-12
 Ev. Luuk. 1:26-38

10.12. adventin 2. sunnuntai (II)

1L Jes. 40:1-5, 9-11
 Ps. 85:9ab+10, 11-12, 13-14. – 8
 2L 2. Piet. 3:8-14
 Ev. Mark. 1:1-8

17.12. adventin 3. sunnuntai – gaudete (III)

1L Jes. 61:1-2a, 10-11
 Ps. Luuk. 1:46-48, 49-50, 53-54. – Jes. 61:10b
 2L 1. Tess. 5:16-24
 Ev. Joh. 1:6-8, 19-28

Rukous

Kristus ensimmäisen kerran tuli
 ja nöyrtyi ottamaan ihmisen muodon,
 hän täytti vanhan liiton lupaukset
 ja avasi meille pelastuksen tien.
 Hän tulee toisen kerran
 kirkkautensa kunniassa,
 ja silloin me saamme omistaa näkyvinä
 ne luvatut lahjat, joita nyt uskossa
 valvoen odotamme.

— Adventin 1. prefaatiosta

Rukouksen apostolaatti

Marraskuun 2023 rukouksen apostolaatin palsta

Sana ”paavi” tulee kreikan sanasta pappas eli isä. Paavi on pyhän Pietarin seuraaja. Hänelle Jeesus sanoi: ”Sinä olet Pietari, ja tälle kalliolle minä rakennan kirkkoni... Minä olen antava sinulle taivasten valtakunnan avaimet. Minkä sinä sidot maan päällä, se on sidottu taivaissa, ja minkä sinä vapautat maan päällä, se on myös taivaissa vapautettu” (Matt. 16:18-19). Siksi hän on ensimmäinen kaikkien piispojen joukossa ja Kristuksen sijainen maan päällä.

Pyhän Pietarin 265. seuraajaksi valittiin konklaavissa 13.3.2013 Buenos Airesin arkkipiispa, kardinaali Jorge Mario Bergoglio SJ, joka otti paavinimekseen Franciscus. Paavi Franciscus on ensimmäinen paavi läntiseltä pallonpuoliskolta ja ensimmäinen jesuiittaveljeskunnan jäsen paavina.

Kun katsomme omaa seurakuntaamme kirkossa, huomaamme, että jokainen on erilainen. Meillä on erilaiset perinteet, meillä on jopa erilaiset liturgiset perinteet. Me puhumme eri kieliä. Mutta me kaikki uskomme, että Jeesus on elävän Jumalan poika, joka tuli lihaksi Pyhästä Hengestä. Armolahjoja on monenlaisia, mutta Henki on sama. Myös palvelutehtäviä on monenlaisia, mutta Herra on sama. Siksi tarvitsemme paavia, joka on yksi niin kuin Kirkko on yksi ruumis. Me rukoilemme sinua, Jumala, että auttaisit meitä uskollisesti seuraamaan opetusta, jota apostolit ensimmäisinä kirkossasi julistivat ja että meillä sinun rakkautesi lujittamina olisi yksi sydän ja yksi mieli.

Paavin puolesta

*Kaikkivaltias iankaikkinen Jumala,
 viisaudessaasi sinä ohjaat koko maailman kulkua.
 Katso laupiaasti rukoustemme puoleen
 ja varjele meille valitsemaasi esipaimenta,
 jotta kristikansa sinun johdollasi ja hänen
 ohjaamanaan
 aina kasvaisi uskossa ja rakkaudessa.
 Kristittyjen ykseyden puolesta
 Kaikkivaltias iankaikkinen Jumala,
 joka kokoat hajalleen joutuneet
 ja säilytät heidän yhteytensä,
 katso armollisesti Poikasi Kristuksen lauman puoleen
 ja suo uskon täyteyden ja rakkauden siteen yhdistää
 toisiinsa ne, jotka yksi kaste on pyhittänyt.
 Aamen.*

isä Stanisław Zawitowicz SCJ

Rukoilkaamme...

Marraskuu

- Rukoilemme Pyhän isän puolesta, jotta hän tehtävänsä toteuttaessaan kaitsisi hänelle uskottua laumaa Pyhän Hengen avulla.

November

- Vi ber för påven, att han med den Helige Andes hjälp kan fullfölja sin mission och fortsätta ledsaga den hjord som anförtratts honom.

Joulukuu

- Rukoilemme, että vammaiset huomioitaisiin yhteiskunnassa ja että instituutiot edistäisivät inklusiivisia ohjelmia, joissa heidän aktiivista osallistumistaan arvostetaan.

December

- Vi ber att personer med funktionsnedsättning är centrum för samhällets omsorger, och att deras aktiva deltagande i samhället värdesätts.

Sain mahdollisuuden haastatella Helsingin piispaksi valittua isä Raimo Goyarrolaa lokakuun lopussa sekä Radio Dein Katolinen vartti -radio-ohjelmaa että Fides-lehteä varten.

Rauhaa ja iloa

”Aivan ensimmäiseksi haluan kiittää kaikista rukouksista!” Näillä sanoilla isä Raimo aloittaa haastattelun. “Voi kuulostaa ihmeelliseltä”, hän toteaa, “mutta sydämessäni on paljon rauhaa”. Ilman muuta jännitystä on ilmassa, hiippakunta on Suomessa pieni, on haasteita ja hankaluuksia, mutta niiden takana “on enemmän unelmia ja resursseja” – mahdollisuuksia – “koska loppujen lopuksi me emme ole koskaan yksin vaan Jumala on meidän kanssamme”. “Siksi haluan kiittää kaikkia ihmisiä, jotka ovat rukoilleet minun puolestani, ja toivon, että se rukous vielä jatkuu.”

“Sanoisin yhdellä sanalla: rauhaa, paljon rauhaa.” Rauhaa, koska “Jumala tekee kaiken” ja kristittyinä meidän tehtävänä – myös piispan tehtävänä – “on antaa tilaa Jeesukselle”. Elämämme keskellä on paikka Jeesukselle, “antakaamme siis hänelle tilaa, sillä rauha tulee Jumalalta. Se on

Miltä nyt tuntuu, isä Raimo?

Pyhän Hengen hedelmä, armolahja. Samaan aikaan koin iloa, vaikka nimitys olikin yllätys.”

Kun apostolinen nuntius oli kertonut isä Raimolle nimityksestä, “niin oli se kova juttu”, isä Raimo myöntää. “Rukoilin paljon. Ajattelin Neitsyt Mariaa ja pyhää Joosefia. Sanoin Jeesukselle: ‘Tapahtukoon niin kuin sinä haluat’ ja ‘Tässä olen.’ Melkein pä raamatullisin sanakääntein isä Raimo kuvailee rukoustaan: “Sydämeni täyttyi ilolla. Oli rauhaa. Se oli merkki siitä, että en ole yksin. Kaikki tulee taivaasta.”

Lääkäri ja pappi

Ennen pappetta isä Raimo oli ehtinyt toimia lääkärinä Espanjassa. Teologian opinnot hän suoritti Roomassa ja hänet vihittiin papiksi vuonna 2002. “Taustaltani olen myös lääkäri. Minulla on kaksi jalkaa – ja haluan kävellä niillä. Olen lääkäri ja pappi. Nämä kaksi koulutusta ja kutsumusta auttavat minua todella paljon.”

Lääkärinä isä Raimo tietää, että on olemassa lääkitystä, joka joskus parantaa, samoin kuin hengellistä lääkitystä esimerkiksi silloin, kun saa Jeesuksen armoa sakramenttien kautta. Toisaalta on olemassa myös palliatiivista hoitoa. “Joskus emme voi parantaa, mutta voimme tehdä paljon saattamalla ihmisiä, kuuntelemalla heitä ja olemalla heitä lähellä.” Tämä aihe on varmasti läheinen isä Raimolle, sillä juuri sitä käsittelee hänen valmisteilla oleva väitöskirjansa. “Näen itseni läheisenä paimenenä ihmisille. Haluan olla ihmisten kanssa.”

Tässä kuullaan varmaankin jo tulevaa piispaa: “Se vaatii varmasti paljon matkustamista, ympäri Suomea. Haluan käydä kaikissa seurakunnissa mahdollisimman pian, myös diasporassa.” Isä Raimo luettelee: “Sydämessäni ovat erityisesti sairaat, kärsivät ja diasporassa asuvat ihmiset. Kuten paavi Franciscus sanoo: lampailta tuoksu-

va paimen. Minulle on selvää: haluan olla ihmisten kanssa.”

Toki paimenelle, papille, tietyt asiat tulevat kaiken edelle. “Ensimmäinen tehtäväni on nimenomaan pitää huolta omasta rukouselämästäni. Messu on kaiken keskellä, ilman messua en voi elää.” Ja messu on toki enemmän kuin pelkkä kommuunion, ehtoollisen vastaanottaminen: “Totta kai tahdon ottaa Jeesuksen ruumiin vastaan. Mutta messu on enemmän, siinä on koko Jeesuksen ruumis sekä eukaristiana että kirkkona. Messussa on mukana koko hiippakunta, koko hiippakunta kasvaa messussa.”

“Messu on elämäni keskipiste.” Rukouselämän lisäksi tulee pastoraalinen työ, sielunhoito. “Hengellisenä lääkärinä haluan käydä ihmisten luona, keskustella, kuunnella ja lohduttaa – välittää Jeesuksen lohdutusta ja läsnäoloa heille.”

Ongelmia ja unelmia

“Pöydälläni on kaksi listaa. Toinen on ongelmien lista, pitkä kyllä, siinä on kiinteistöjä, talousasioita. Mutta minulla on myös toinen lista, mielestäni tärkeämpi. Se on unelmien lista. Siinä on ensiksi ihmiset, siinä on projektit ja unelmat.” Molempiin täytyy keskittyä, mutta tämä toinen lista on erittäin tärkeä: “Emme voi elää kuin palomiehet”, että kun on tulipalo, mennään paikalle ja sammutetaan, ja sitten taas seuraavaan. “Totta kai pitää tehdä näin, mutta pitää myös suunnitella ja katsoa eteenpäin.”

“Tänä aikana ennen vihkimistä olen kuunnellut monia ihmisiä. On paljon projekteja ja ideoita. Onneksi on unelmia! Kannattaa unelmoida, koska Jeesus on meidän kanssamme. Hänen kanssaan kaikki on mahdollista.” Isä Raimo on täynnä optimismia Helsingin hiippakunnan tulevaisuuden suhteen. “Paikalliskirkkomme on elävä kirkko, se on kasvava kirkko. Mielestäni siinä on myös ykseyttä, meillä on hyvä papisto, meillä on hurskaita maallikoita.” Ongelma on, että messut ovat täynnä. “Se on pyhä ongelma!” Tarvitaan tiloja, uusia kappeleita tai seurakuntia. “Tietysti hyvätkin ongelmat täytyy ratkaista.”

Katolinen kirkko – Suomessa

Kirkkomme Suomessa on “elävä, nuori ja aidos” katolinen kirkko. Kansalaisuuksia on yli sata. “Tämä on rikkautta. Voimme oppia toisilta ihmisiltä paljon.” Mutta myös katolisena kirkkona nimenomaan Suomessa “me – jotka ehkä tulemme muualta – voimme oppia Suomesta, suomalaisesta kulttuurista, suomalaisuudesta. Se on myös rikkaus kirkolle”, isä Raimo vakuuttaa.

Suomessa olemme toki pieni vähemmistö-kirkko, mutta myös maailmanlaajuisen katolisen kirkon edustaja. Miten tämä näkyy? “Pidän paljon Jeesuksen vertauksesta, jossa hän puhuu siitä, että me olemme suola ja valo. Suomessa katolinen kirkko on ehkä pieni perhe, mutta valoa tarvitaan.” Ei liikaa, mutta sopivasti. “Ja suolaa kohutuullisesti. Meillä on tämä tehtävä: olla suolana ja valona.” Vähäisestikin annosteltuna tämän suolan maku “on upea”.

“Olemme katolinen kirkko. Se on suuri vastuu mutta samalla myös helppoa, koska me olemme kommuunio, yhteys, emmekä ole yksin. Kirkko on kirkko juuri siksi, että olemme yhteydessä paa-
vin ja kaikkien piispojen kanssa, kaikkien hiippakuntien kanssa maan päällä. Tämä on se yksi, pyhä, katolinen ja apostolinen kirkko.”

“Meillä on myös ekumeniassa suuri vastuu.” Suomessa se on kuitenkin myös suuri lahja ja suuri ihme. “Miten on mahdollista rukoilla toistemme kanssa ja rakastaa toinen toisiamme? Meillä on joka kuukausi noin 25 katolista messua eri tempeleissä.” Mutta vieraanvaraisuus ei ole vain yksisuuntaista: “Emme me välttämättä vain saa, vaan me myös annamme.” Monille ei-katolisille kristityillekin katolisen kirkon todistus ja uskollinen esimerkki evankeliumin ilosanomasta, “meidän uskollisuutemme Jeesukselle”, on tärkeä tuki. “Ekumeniassakin me voimme auttaa, kävelä yhdessä ylöspäin, taivasta kohti.”

Suomi ja Baskimaa – yhdessä

Isä Raimo on syntynyt Baskimaasta. Onko hän nykyään sitten enemmän suomalainen vai baski?

“Tykkään sanoa, että passissa, sydämessä ja mielessä olen suomalainen”, isä Raimo toteaa ja kertoo: “Olen käynyt monta kertaa Baskimaassa ja järjestänyt Santiagon pyhiinvaelluksia, jotka alkavat Baskimaasta.” Sielläkin “koko ajan ajattelen Suomea. Mietin, mitä tapahtuu Suomessa, ja kaipaan Suomea.”

Isä Raimo tuli Suomeen vuonna 2006 ja yritti alusta alkaen oppia suomea, saada suomalaisia ystäviä ja tutustua Suomen historiaan. “Tämä on minun maani, olen siitä kiitollinen Jumalalle. Kiitän joka päivä, että olen Suomessa.”

“Joskus toki olen baskisuomalainen tai suomalaisbaski”, isä Raimo naurahtaa. “Jos kysytään, kumpaa rakastat enemmän, äitiä vai isää, voi olla vaarallista antaa vastausta.” Jompikumpi voi suuttua. “Minulla on isä ja äiti, ja nyt – Jumalalle kiitos – minulla on Suomi ja Baskimaa – yhdessä.”

MT

Haastattelu on kuunneltavissa myös Katolilaisuus-Spotify-kanavalla.

Kirjoja isä Raimolta

Tilaa verkosta:
katolinenkirjakauppa.net

Apostolinen nuntius Julio Murat, emerituspiispa Teemu Sippo SCJ ja piispaksi valittu isä Raimo Goyarrola hiippakunnan papiston kanssa Pyhän Henrikin katedraalin edessä päivänä, jolloin piispaksi nimityksestä kerrottiin (29.9.2023). Haastattelu tehtiin vain päivää ennen ilmoitusta, eikä nimityksestä voinut silloin vielä olla mitään virallista tietoa.

Nuntiuksen matka Suomeen

Arkkipiispa Julio Muratin katse on ystävällinen ja valpas. Pohjoismaiden apostolinen nuntius ei tule suuresta katolisesta maasta, vaan on syntynyt ja kasvanut Turkin Izmirissä (Smyrnassa), pienen katolisen vähemmistön keskellä.

”Uskonopetusta sain vanhemmilta ja seurakuntamme kirkkoherralta. He opettivat minulle, miten Jumalaa voi rakastaa, ja vähitellen kutsumus pappeuteen kasvoi minussa.” Lopulta piispa lähetti nuoren miehen opiskelemaan Roomaan filosofiaa ja teologiaa, lopuksi myös kanonista oikeutta. Papiksi hänet vihittiin vuonna 1986. Tarkoitus oli palata kotihiippakuntaan toimimaan jossakin seurakunnassa tai muussa piispan määräämässä tehtävässä, mutta toisin kävi: valtiosihiteeristö kutsui isä Muratin Pyhän istuimen diplomaattipalvelukseen, jossa hän aloitti vuonna 1994.

VUONNA 1961 syntynyt Julio Murat toimi Vatikaanin diplomatiassa ensin Indonesiassa, sitten Pakistanissa, Valko-Venäjällä ja Itävallassa. Tämän jälkeen hän toimi jonkin aikaa Vatikaanin valtiosihiteeristössä, kunnes sai nimityksen apostoliseksi nuntiukseksi – suurlähettilääksi – Sambiaan ja Malawiin. Hänet vihittiin piispaksi 3.3.2012, jolloin hänestä tuli Orangen titulaariarkkipiispa. Vuonna 2018 hän sai nimityksen nuntiukseksi Kameruniin ja Päiväntasaajan Guineaan

ja vihdoin vuosien 2022 ja 2023 aikana hän on siirtynyt viiden Pohjoismaan (penta-)nuntiukseksi, asemapaikkanaan Tukholma.

”Kyllähän tämä näyttää varsinaiselta *curriculum vitaeltä*, mutta vuosien myötä olen oppinut näkemään siinä Jumalan tahtoa: kuinka kirkko kaikkialla tunnustaa samaa uskoa, kuinka meillä on kaikkialla sama tavoite pyhittää ja pyhittyä, tuoda evankeliumin ilosanoma kaikille ihmisille, toki monin eri tavoin.”

ARKKIPIISPA MURAT muistuttaa, että ”nuntius ei ole irrallaan paikalliskirkosta”. ”Kun hänet lähetetään johonkin maahan, tarkoitus on, että hän on osa paikallista katolista kirkkoa, auttaa sitä kasvamaan, neuvoa sitä ja toimii siltana pyhän isän ja paikalliskirkon välillä.” Nuntiuksella on silmät ja korvat paikan päällä, hän voi tavata ihmisiä ja tutustua eri hiippakuntiin. Hänellä on aikaa kulkea maan eri osiin – ”vaikkei se esimerkiksi Afrikassa ollut aina kovin helppoa”. Näin nuntius oppii tuntemaan kirkon todellisen katolisuuden: ”Me koostumme monista eri kansaryhmistä, kansallisuuksista, meillä on erilaisia herkkyyksiä.” Maan eri osissa – ja eri maanonsissa – kirkon elämä voi näyttää aivan erilaiselta. ”Ja silti se on vain saman uskon ilmentymää! Sillä tavoin he osoittavat ilonsa siitä, että ovat kristittyjä, ylpeytensä siitä, että ovat katolilaisia, ja onnensa siitä, että voivat tulla kirkkoon saamaan ravintoa Jumalan Sanasta ja sakramenteista.” Tämä on nuntiuksen arvion mukaan totta myös täällä Poh-

jolassa, vaikka olemmekin vain pieni vähemmistö. ”Täälläkin halutaan osallistua liturgiaan ja oppia lisää uskosta, kasvaa uskossa.”

KATOLINEN KIRKKO on Suomessa hyvin pieni, vain 17 000 rekisteröityä jäsentä. Nuntius on kuitenkin ehtinyt jo vähän tutustua Suomeen ja suomalaisiin, niin pappeihin kuin maallikoihinkin. ”Näistä yhteyksistä olen jo saanut sen vaikutelman, että katolilaiset haluavat antaa panoksensa tämän yhteiskunnan rakentamiseen.” Siinä tarvitaan myös hyviä suhteita muiden kristittyjen kanssa. ”On monia asioita, joita voidaan tehdä yhdessä, voidaan tutkia ja rukoilla yhdessä, mutta ennen kaikkea voidaan tehdä yhdessä jotakin koko yhteiskunnan ja tämän maan hyväksi.”

Tavalliset diplomaatit ovat kiinnostuneita politiikasta, taloudesta, turvallisuudesta. Nuntius on toista maata: ”Minun kiinnostuksen kohteena ni ovat ihmiset ja katolinen kirkko. Olen osa tätä kirkkoa, ja minut on lähetetty heitä varten, piispoja, pappeja ja maallikkoja varten. Katolinen kirkko on minun perheeni, enkä tunne oloani vieraaksi. Ja kirkko kasvaa, ennen kaikkea raviten itseään Jumalan Sanan ja sakramenttien avulla.” Tässä on myös ei vain kirkkoperheellä vaan varsinaisella perheelläkin, vanhemmilla, suuri tehtävä: ”miten puhua lapsille, miten toimia eri tilanteissa, miten elää todeksi omaa katolista uskoa”.

MT

Hiippakunnallisten lähetystyöasioiden hoitajien tapaaminen Roomassa

Viimevuotisen Islannissa järjestetyn tapaamisen jälkeen uusi lähetystyön koulutuskurssi, joka on suunnattu englantia puhuville sekä Pohjoismaiden lähetystyöasioiden hoitajille että muiden maiden ohjaajille, pidettiin ikuisessa kaupungissa, Roomassa, syyskuun viimeisellä viikolla, 24.-28.9.2023. Aiheena oli tällä kertaa *Missio ad gentes*: lähetyksaktivointi ja yhteistyö tänään.

Jälleen kerran meillä oli tilaisuus pohtia oman paikalliskirkon ja maailmanlaajuisen kirkon lähetystyötä, niiden välistä yhteistyötä, syventyen erityisesti yhteiseen päämäärään ja uusiin toimintatapoihin sekä täällä Pohjolassa että muualla maailmassa. Koulutuskurssin tarkoituksena oli siis auttaa hiippakuntien lähetystyöasioiden vastuhenkilöitä suorittamaan paremmin sitä tehtävää, jonka heidän piispansa on uskonut heille lähetystyön elävöittämistä, kouluttamista ja yhteistyötä varten. Kurssin koordinaattoreina toimivat isä Nguyen Dinh Anh Nhue OFMConv, Paavillisen lähetyksunionin pääsihteeri ja isä Anthony Chantry, Englannin ja Walesin lähetystyöasioiden kansallinen johtaja ja Euroopan mantereiden koor-

dinaattori. Niille, jotka eivät voineet tulla Roomaan, oli mahdollista osallistua suoraan konferenssiin netin välityksellä.

CIAM

Koulutukseen osallistui tällä kertaa paikan päällä yhteensä 27 ohjaajaa kymmenestä eri maasta (mukaan lukien allekirjoittanut). Pohjoismaiden lisäksi hiippakuntien lähetystyöasioista vastaavat edustajat tulivat Isosta-Britanniasta, Myanmarista, Filippiineiltä, Tansaniasta ja Ugandasta. Saimme asua Kansainvälisessä lähetyks- ja koulutuskeskuksessa, ns. CIAM:ssa (*Centro Internazionale di Animazione Missio-naria*), joka sijaitsee paavillisen Urbanon yliopiston liepeillä, taustalla näkyy aivan upea ja ihastuttava Pyhän Pietarin basilikan kupoli. Olimme siis lähellä pyhän Pietarin hautaa ja myös Pietarin seuraajaa, nykypaavi Franciscusta, jonka alaisina teemme lähetystyötä Jumalan valtakunnan levittämisen ja samalla ihmisten pelastuksen hyväksi. On ihana olla yhdessä tekemisissä suurten asioiden kanssa.

Tämä Roomassa koronapandemian jälkeen ensimmäisen kerran pidetty koulutuskurssi antoi meille osallistujille mahdollisuu-

den tutustua muiden maiden hiippakuntien lähetystyöhön ja sen järjestelyihin. Kolmena intensiivisenä päivänä vietimme yhdessä Pyhää Messua ja rukoilimme yhteisen lähetystehtävän puolesta antoisien luentojen ohella. Lähetystyö on koko Kristuksen kirkon yhteinen tehtävä yli paikalliskirkkorajojen.

Ensimmäinen päivä

Ensimmäisenä aamuna lyhyen ja nopean esittelytymisen jälkeen osallistujat suuntasivat kulkunsa naapurialueisiin. Saimme tutustua Urbanon kollegioon, jossa autuas kardinaali John Henry Newman opiskeli aikoinaan, ja vieraila paavillisessa Urbanon yliopistossa kuuntelemaan rehtorin ja muiden professorien puhetta heidän yliopistonsa toiminnoista, miten he paneutuvat nimenomaan maailmanlaajuisen Kirkon lähetystyöhön akateemisen koulutuksen ja tutkimuksen kautta. Vierailun päätteeksi saimme käydä myös Kansojen evankelioinnin viraston historiallisessa arkistossa ja näimme omin silmin mielenkiintoisia ja arvokkaita käsikirjoituksia ja historiallisia esineitä.

Iltapäivällä alkoi varsinaisen koulutuspäivän avajaisluento, jonka piti isä Anh Nhue, Paavillisen lähetyksunionin pääsihteeri. Hän toi esille

paavillisten lähetyssurojen karisman ja selvitti sen "aktualisointia" paavi Franciscuksen lähetysviestien 2022-2023 valossa. Kaiken kaikkiaan paavin tavoin hän painotti, että "kristillinen yhteisö on luonteeltaan missionaarinen. Itse asiassa jokainen kristitty on saanut Pyhän Hengen lahjan ja hänet on lähetetty jatkamaan Jeesuksen työtä, julistamaan evankeliumin iloa kaikille ja tuomaan hänen lohdutuksensa usein haavoittuneen historiamme eri tilanteisiin." Paavi Franciscuksen mukaan, kun katsomme Jeesuksen armollista ja myötätuntoista sydäntä, voimme pohtia paavillisten lähetyssurojen karismaa ja tehtävää. "Meidät on lähetetty jatkamaan tätä tehtävää: olemaan Kristuksen sydämen ja Isän rakkauden merkkejä syleillen koko maailmaa." Niinpä paavilliset lähetyssurat eivät ole pelkkä virasto, joka jakaa varoja apua tarvitseville, vaan todellisuus, joka on kutsuttu tukemaan "evankeliosointia kirkossa, sekä yleismaailmallisesti että paikallisesti" ja "edistämään lähetyshenkeä Jumalan kansan keskuudessa".

Avajaisluennon jälkeen isä Anthony Chantry, Englannin ja Walesin lähetystyöasioiden kansallinen johtaja ja Euroopan mantereiden koordinaattori, antoi osallistujille kiinnostavia pohdintatehtäviä lähetystyön tulevaisuudesta käytännöllisestä näkökulmasta. Myös ryhmätyöskentelyn aikana isä Saw Florentino Chit Kaung, burmalaispappi, esitteli meille upeaa lähetystoimintaansa Myanmarissa, joka on viime vuosina kohdannut monia poliittisesti haastavia tilanteita.

Toinen päivä

Toisen koulutuspäivän aamulla tutustuimme paikan päällä Evankelion virastoon (ent. *Pro propaganda Fide*, per. 1622), joka sijaitsee kauniilla Piazza di Spagnan aukiolla, lähellä kuuluisia "Espanjalaisia portaita", Rooman suosituimpia nähtävyyksiä ja nuorten turistien kohtaamispaikka. Koko aamupäivän ajan vierailimme neljän paavillisen lähetyssuran (*The Pontifical Mission Societies*, PMS) eri pääsihteeristössä tutustumassa heidän konkreettiseen jokapäiväiseen tehtäväänsä. Nämä seurakunnat huolehtivat lähetystyön rahoituksesta ja koulutuksesta sekä innostavat lähetystyöhön.

Katolisen kirkon keskushallinnon eli Rooman kuurian uudelleenjärjestely sinetöitiin paavi Franciscuksen apostolisella konstituutiolla *Praedicate Evangelium* (19.3.2022), joka on jo nimensä mukaisesti – *Julistakaa evankeliumi* – hengeltään lähetysskeskeinen. Tämä uudistustyö korostaa kirkon lähetys- ja evankelioimistehtävää, joka ulottuu kaikkiin paavin sielunhoitotyötä tukeviin toimistoihin ja yksiköihin. Oikeastaan koko uudistus tähtää kirkon evankeliosointityön vahvistamiseen, kun paavista itsestään tulee uuden, heti valtiosihteeristön jälkeen ensimmäiselle sijalle nostetun Evankelion viraston prefekti. Tämän viraston työ jakaantuu pääosin kahden jo

nykyään olemassaolevan yksikön kesken: uuden evankelioimisen neuvoston ja Kansojen evankelioimisen kongregaation. Enää ei keskushallinnossa ole siis pääosin kahta erilaista osastomuotoa: kongregatioita ja neuvostoja. Ne kaikki on nyt tuotu samalle viivalle, joiltakin osin yhdistettyinä, ja uudelleen nimettyinä "dicasteriumeiksi" eli "virastoiksi".

Kirkon maailmanlaajuisen lähetystyön kattava elin on siis Evankelion virasto, joka ensimmäisenä ikään kuin ylittää Uskonopin viraston, mikä ilmaisee hyvin lähetystyön keskeisen aseman Katolisen kirkon elämässä ja toiminnassa. Kirkon näkyvänä johtajana nykypaavi Franciscus on lopulta vastuussa koko kirkon evankelioimistyöstä yhdessä piispojen kollegion kanssa niin kuin alkukirkon aikana apostoli Pietari muiden apostolien kanssa. Toki paikallisella tasolla käytännössä paikalliskirkon piispa johtaa lähetystyötä oman hiippakuntansa alueella. Myös monet sääntökunnat tekevät yhteistyötä Evankelion viraston kanssa. Ne ovat ikään kuin lähetyssurat, jotka lähettävät omia jäseniään muihin maihin niiden paikalliskirkkojen palvelukseen, joissa on puute lähetystyöntekijöistä.

Evankelion viraston yhteydessä toimii tällä hetkellä vain neljä virallista paavillista lähetyssurtaa:

1. Paavillinen uskon levittämisen seura (*Pontifical Society for the Propagation of the Faith*)
2. Paavillinen lähetyslapsuuden seura (*Pontifical Society of the Missionary Childhood*)
3. Paavillinen pyhän apostoli Pietarin seura (*Pontifical Society of St. Peter the Apostle*)
4. Paavillinen lähetyssonioni (*Pontifical Missionary Union*)

Näiden seurojen päämäärä on pitää kirkon kaikissa jäsenissä elävänä kiinnostus lähetystyöhön, niin että he kantaisivat vastuuta kirkon maailmanlaajuisesta evankelioimistyöstä esirukouk-

sin ja lahjoituksin, keräyksin, kolehdin tai muussa muodossa. Kerätyillä varoilla koulutetaan lähetyssurmaissa omia pappeja ja katekeettoja; perustetaan lastentarhoja, lastenkoteja, kouluja, sairaaloita jne. sekä tehdään karitatiivista työtä köyhien hyväksi.

Silmiä avaavan ja koskettavan aamuvierailun jälkeen, iltapäivällä, meillä oli kaksi syventävää luentoa kahdesta em. paavillisesta lähetyssurasta ikään kuin jatko-osana. Ensimmäisenä isä Tadeusz Jan Nowak OMI, Paavillisen uskon levittämisen seuran pääsihteeri, piti meille alustuksen tämän järjestön karismasta ja toiminnasta korostaen, että seura avustaa jokaista lähetyshiippakuntaa ja -aluetta, jotta pastoraalisesta työstä voitaisiin huolehtia ja evankeliumia saarnattaisiin tehokkaasti. Toiminnan esikuvana on itse seuran perustaja, nuori ranskalaisnainen Pauline Marie Jaricot (1799-1862), joka julistettiin autuaaksi viime vuoden toukokuussa (22.5.2022).

Toisessa luennoissa Sr Roberta Tremarelli AMSS, Paavillisen lähetyslapsuuden seuran pääsihteeri, jakoi meille ajatuksia ja suuntaviivoja tämän järjestön karismasta ja tehtävästä painottaen, että seura rohkaisee lapsia ympäri maailmaa rukoilemaan, antamaan omastaan ja tulemaan lähetystyöntekijöiksi itsekin. Seuran perustajan, ranskalaispiispa Charles de Forbin-Jansonin (1785-1844), toiveesta yhdistys edesauttaa lasten sekä hengellistä että ruumiillista hyvinvointia, mikä toteutuu rukouksen ja pastoraalisen huolenpidon kautta. Lasten rahalahjoitusten avulla se toteuttaa koulutusta, terveydenhuoltoa ja hyvinvointia edistäviä hankkeita maailman köyhimmillä alueilla.

Kolmas päivä

Kolmantena ja viimeisenä koulutuspäivänä osanottajat lähtivät varhain aamulla pyhän Pietarin

basilikan aukiolle osallistumaan yleisaudienssiin Pyhän Isän kanssa. Paavi Franciscus puhui keskiviikon katekeesissa aiheenaan äskettäinen vierailunsa Marseillesissa ja erityisesti osallistumisensa *Rencontres Méditerranéennes*-tapahtuman päätösistuntoon. Hän kehotti että "Välimeri saakoon takaisin kutsumuksensa olla sivilisaation ja rauhan laboratoriona", "älköön Välimeri olko hauta vaan sivilisaation ja toivon mosaiikki". Näin paavi käsitteli yhtä hänen sydäntään koskettavista kiireellisimmistä kysymyksistä, toisaalta maahanmuuttajien ja pakolaisten ihmisarvoa ja toisaalta velvollisuutta toimia konkreettisesti veljeyden saavuttamiseksi ja toivon palauttamiseksi itse Eurooppaan.

Iltapäivän luennoilla saimme kuulla vielä kahden muun paavillisen lähetysseuran karismasta ja toiminnasta. Nimittäin Paavillinen pyhän apostoli Pietarin seura on kirkon virallinen varojenkeruujärjestö, joka tukee jokaista seminaaria lähetyskentillä ja huolehtii pappien ja sääntökuntalaisten kouluttamisesta lähetystyön kohteena olevissa maissa. Seuran perustajan, ranskalaisnaisen Jeanne Bigardin (1859-1934), toiveesta tukijat auttavat nuorempia kirkkoja, lähetysshiipakuntia, kouluttamaan omia pappeja, sisaria ja veljiä antamalla niille taloudellista tukea ja rukoulemalla niiden puolesta.

Toisaalta Paavillinen lähetysunioni pyrkii edistämään tietoisuutta lähetystyöstä ja ykseyden hengestä, rukouksesta ja anteliaasta uhrauksesta pappien, sääntökuntalaisten ja maallikkojen parissa. Sen perustaja on italialaispappi Paolo Manna (1872-1952), jonka paavi Johannes Paavali II julisti autuaaksi 4.11.2001. Vuonna 1916 lähetysaarnajana Myanmarissa toiminut isä Paolo Manna kaavaili järjestöä, joka auttaisi häntä jakamaan niitä hengellisiä armoja, joita hän oli saanut työnsä kautta viemällä hyvää sanomaa Jeesuksesta toisille ihmisille. Hän halusi rohkaista heitä, jotka olivat jo tekemässä työtä kirkon hyväksi, tukemaan työtä lähetyskentillä – ja ehkä tulemaan lähetysaarnajaksi itsekin. Hän perusti Pappien lähetystyön liiton innostamaan heitä *Opera Maximasta* – evankeliumin julistamisesta

koko maailmassa – ja tekemään tunnetuksi lähetystyökohteita ja rukoilemaan niiden puolesta.

Neljä Paavillista lähetysseuraa

Vuodesta 1922 lähtien neljä em. Paavillista lähetysseuraa ovat olleet Katolisen kirkon virallisia välineitä evankeliumin levittämisessä maailmaan, erityisesti niissä maissa, joissa kirkko on uusi, nuori tai köyhä. Seurojen on tarkoitus huolehtia siitä, että missionaarinen tietoisuus, rukous ja yhteistyö kasvavat koko kirkossa. Ne pyrkivät tuomaan Kristuksen kansoille.

Joka tapauksessa lähetys ei ole yksisuuntainen tie. Kehitys kulkee toiseen suuntaan. Olemme jo vähitellen oppineet, etteivät eurooppalaiset kristityt ole enää vain rahan antajina, projektien käynnistäjinä ja kirkkojen rakentajina. Me saamme lahjoja myös muista maanosista tänne Eurooppaan, joka on paljon kärsinyt pappis- ja luostarikutsumusten puutetta vahvistuvan maallistumisen takia.

Pyhä Henki ja muut uskonnot

Rooman koulutuskurssi antoi kaikille osallistujille tärkeän tilaisuuden tutustua Kirkon maailmanlaajuiseen lähetystyöhön neljän paavillisen lähetysseuran kautta ja samalla toinen toisiinsa läheisemmin edistääkseen tehokasta yhteistyötä katolisten maiden välillä. Se muistuttaa meitä yhteisen todistuksen ja kirkollisen ulottuvuuden merkityksestä. Yksikään lähetystyöntekijä ei toimi yksin ja omin päin, vaan toimii kaikissa olosuhteissa koko kirkon yhteydessä. Pyhän Hengen kautta voimme rohkealla mielellämme todistaa yhteisesti ylösnousseesta Kristuksesta, jotta maailma uskoi. Syvimmässä mielessä lähetystyön tekee Jumala itse Henkensä kautta. Pyhä Henki on aina johdattanut kirkkoa lähetysten teille. Hän on *"todellisesti kirkon koko lähetystyön päähenkilö"* (J-P II, *Redemptoris missio*, 21). Niinpä lähetystyön onnistuminen edellyttää, että meillä on sama Henki, mikä tarkoittaa kirkon jäsenten keskinäistä yhteyttä ja yhteyttä Lähettäjänsä kanssa.

Oikeastaan lähetystyö ei ole uskontojen vä-

lisen dialogin vastaista toimintaa vaan osa sitä, sillä se on vain uskon todistuksen antamista uusissa yhteyksissä tai uudella tavalla. "Suvaitsevaisuus" ei ole mitätöinyt Kristuksen antamaa lähetyskäskyä. Päinvastoin se antaa meille entistä paremmat välineet ja suuremman ymmärryksen tehdä lähetystyötä kunnioittaen ja ottaen huomioon toisten kulttuurien olosuhteet ja tavat. Näin lähetystyöstä tulee ehkä syvällisempää ja henkilökohtaisempaa; silloin sen hedelmät voivat myös olla aidompia ja kestävämpiä.

Lähetystyöhön sisältyy siis kunnioittava dialogi niiden kanssa, jotka eivät vielä ota evankeliumia vastaan (J-P II, *Redemptoris missio*, 55). Uskovat voivat saada tällaisesta dialogista hyötyä myös itselleen, kun he oppivat tuntemaan paremmin "kaikkea sitä totuutta ja armoa, jota jo pakanain keskuudessa esiintyy kuin Jumalan kätkeytyä läsnäolona" (*Ad gentes*, 9). Kun uskovat julistavat ilosanomaa niille, jotka eivät sitä vielä tunne, sen tavoitteena on vahvistaa, täydentää ja korottaa sitä totta ja hyvää, minkä Jumala on levittänyt ihmisten ja kansojen keskuuteen, ja puhdistaa sitä erehdyksestä ja pahan tartunnasta "Jumalan kunniaksi, pahalaisen häpeäksi ja ihmisten autuudeksi". (*Ad gentes*, 9)

isä Tri Nguyen

Hiippakunnan lähetystyöasioiden hoitaja

Lähteet

- Vatikaanin II kirk.kok., dogmaattinen konstituutio Kirkosta eli Lumen gentium (21.11.1964)
- Vatikaanin II kirk.kok., lähetysdekreetti *Ad gentes* (7.12.1965)
- Paavali VI, apostolinen kehoitus Evangeelii nuntiandi (8.12.1975)
- Johannes Paavali II, lähetysensyklika *Redemptoris missio* (4.3.1979)
- Franciscus, apostolinen konstituutio *Praedicate Evangelium* (19.3.2022)
- <https://www.ppoomm.va/en.html>

C'est la confiance – Jeesus-lapsen Teresa ja luottamus

Tänä vuonna on kulunut 150 vuotta pyhän Jeesus-lapsen Teresan syntymästä. Merkkivuoden on huomionut myös UNESCO. Paavi Franciscus julkisti juhlan johdosta 15. lokakuuta (pyhän Avilan Teresan muistopäivänä) apostolisen kehotuskirjeen *C'est la confiance*. Siinä paavi käsittelee Lisieux'n Teresan opetusta, erityisesti luottamusta Jumalan armolliseen rakkauteen.

Kehotuskirjeen otsikko *C'est la confiance* on otettu kirjeen ranskankielisestä sitaatis-
ta: "*C'est la confiance et rien que la confiance qui doit nous conduire à l'Amour*", "Vain luottamuksen, ei minkään muun kuin luottamuk-
sen täytyy johdattaa meidät Rakkauteen!"

Jeesus toisia varten

Paavi korostaa Teresan rakkautta Jeesukseen ja halua tehdä Jeesus rakastetuksi. "Teresan sääntökuntanimessä korostuu Jeesus: 'lapsi', joka ilmaisee inkarnaation salaisuutta, ja 'pyhät kasvot',

Kristuksen kasvot, Kristuksen, joka antaa itsensä loppuun saakka ristillä. Teresa on 'pyhän Jeesus-lapsen ja pyhien kasvojen Teresa' Jeesuksen nimi oli jatkuvasti Teresan huulilla osoituksena rakkaudesta, aina viime henkyykseen saakka. Hän oli myös kirjoittanut keljaansa nämä sanat: 'Jeesus on ainoa rakkauteni'. Se oli hänen tulkintansa Uuden testamentin korkeimmista sanoista: 'Jumala on rakkaus' (1. Joh. 4:8.16)." (7-8)

Paavi kirjoittaa: "Teresa määritteli mission-
sa näillä sanoilla: 'Taivaassa haluan tehdä samaa kuin maan päällä: rakastaa Jeesusta ja tehdä häntä rakastetuksi'. Hän kirjoitti tullessaan karmeliittaluostariin 'pelastaakseen sieluja'. Toisin sanoen hän ei nähnyt vihkiytymistään Jumalalle irrallaan veljiensä ja sisartensa parhaan etsinnästä. Hän jakoi Isän armahtavan rakkauden syntistä lasta kohtaan ja Hyvän paimenen rakkauden ek-syneitä, kaukana olevia, haavoittuneita lampaita kohtaan. Siksi hän on lähetystyön suojelija ja evankelioimisen opettaja." (9)

Paavi Franciscus tuo esiin Teresan tavan ymmärtää evankelioiminen vetovoiman kautta, ei painostuksen eikä proselytismin kautta – mistä paavi itse on kirjoittanut esimerkiksi apostolissa kehotuskirjeessään *Evangelii gaudium*.

Paavi siteeraa Teresan sanoja: "Herra, minä käsitän, että kun sielu on antanut suloisten voiteiden tuoksun vangita itsensä, se ei voi kiittää eteenpäin yksin, vaan kaikki ne sielut, joita se rakastaa, vedetään mukaan; tämä tapahtuu ilman vastarintaa, ponnistuksetta, se on sinun vetovoimasi luonnollinen seuraus. Kuten vuoripuro, joka ryöpsähtäen heittäytyy valtamereen kuljettaen mukanaan kaiken, minkä se on kohdannut matkallaan, niin myös sielu, joka huuhtoutuu rakkautesi rannattomaan valtamereen, Jeesukseni, vetää mukanaan kaikki ne aarteet, jotka sillä on -. Herra, sinä tiedät aivan hyvin, ettei minulla ole muita aarteita kuin ne sielut, jotka olet halunnut liittää omaani." (10; Pieni tie PT s. 274–275).

Luottamuksen ja rakkauden pieni tie

"Yksi Teresan tärkeimmistä oivalluksista, josta koko Jumalan kansa hyötyy, on hänen 'pieni tien-
sä', luottamuksen ja rakkauden tie, joka tunnetaan myös hengellisen lapseuden tienä. Kaikki voivat seurata sitä, missä tahansa tilanteessa, kaikissa elämänvaiheissa. Se on tie, jonka taivaallinen Isä ilmoittaa pienille (vrt. Matt. 11:25). Teresa kertoi omaelämäkerrassaan pienen tien löytämisestä: 'Voin pienuudestani huolimatta tavoitella py-

hyyttä. Minunhan on aivan mahdotonta kasvaa suureksi. Siksi minun on tyydyttävä olemaan epätäydellinen kaikkine puutteineni. Aion silti etsiä keinon päästä taivaaseen kulkemalla hyvin pientä, suoraa ja lyhyttä, aivan uutta pientä tietä pitkin.” (14–15; Pieni tie s. 219)

Teresa korosti Jumalan toiminnan etusijaa ja kutsui täydelliseen luottamukseen katsoen Kristuksen rakkautta, joka on annettu meille loppuun saakka. ”Katekismus siteeraa pyhän Teresan sanoja Herralle: ’astun eteesi tyhjin käsin’, ilmais-takseen, että ’pyhimykset ovat olleet aina elävästi tietoisia siitä, että heidän ansionsa ovat pelkkää armoa’. Tästä vakaumuksesta syntyy iloitseva ja rakastava kiitollisuus.” (19)

”Teresan esille tuomaa luottamusta ei pidä ymmärtää vain suhteessa omaan pyhitykseen ja pelastukseen. Sillä on kokonaisvaltainen merkitys, joka käsittää koko olemassaolon ja koskee koko elämäämme, jossa usein meitä hallitsevat pelot, inhimillisen turvallisuuden kaipu, tarve kontrolloida kaikkea. Siksi hänen kutsunsa pyhään ’jättäytymiseen’, antautumiseen, on niin tärkeä. Täydellinen luottamus, josta tulee jättäytymistä Rakkauden varaan, vapauttaa meidät pakkomielleisestä laskelmoinnista, jatkuvasta tulevaisuutta koskevasta huolesta, peloista, jotka vievät rauhan. Viimeisinä päivinään Teresa korosti sitä: ’Mielestäni meidän, jotka kuljemme rakkauden tiellä, ei pitäisi ajatella, mitä tuskallista meille saattaa tapahtua tulevaisuudessa, koska se on luottamuksen puutetta.” (23–24; Viimeiset keskustelut s. 111).

Uskoa kohdannut koettelemus

Luottamuksesta huolimatta Teresa koki uskosaan koettelemusta ja pimeyttä:

”Teresan kertomuksesta ilmenee hänen uskonsa sankarillisuus, hänen voittonsa hengellisessä taistelussa voimakkaiden kiusausten edessä. Hän tunsi olevansa ateistien sisar ja istuvansa, kuten Jeesus, syntisten pöytään (vrt. Matt. 9:10–13). Teresa rukoili heidän puolestaan ja uudisti jatkuvasti uskon aktinsa, aina rakastavassa yhteydessä Herraan: ’Juoksen Jeesuksen luo ja sanon olevani valmis vuodattamaan vereni viimeiseen pisaraan todistaakseni, että taivas on olemassa. Sanon hänelle, että pidättäydyn mielelläni nauttimasta tuosta kauniista taivaasta maan päällä, jos hän vain avaa sen portit ikuisiksi ajoiksi onnettomille ei-uskoville.” (26; PT s. 226–227)

Tulen olemaan rakkaus

Paavi jatkaa: ”*Pieni tie* on todistus rakkaudesta, jossa Teresa kommentoi Jeesuksen uutta käskyä: ’rakastakaa toisianne, niin kuin minä olen rakastanut teitä’ (Joh. 15:12). Jeesus janoaa tätä vastausta hänen rakkauteensa. Hän ’ei pelkää kerjätä vesitilkkaa samarialaiselta naiselta. Hänen oli jano, mutta sanoessaan: ’Anna minun juoda’, tuo maailmankaikkeuden Luoja pyysikin luomaltaan ihmisparalta oikeastaan rakkautta. Hän janoi

rakkautta’. Teresa halusi vastata Jeesuksen rakkauteen, antaa rakkauden rakkaudesta.” (31; PT s. 204)

Maria oli Teresalle pienuuden esikuva: ”Teresa harjoitti lähimmäisenrakkautta pienuudessa, jokapäiväisen elämän yksinkertaisissa asioissa, ja teki niin Neitsyt Marian seurassa, oppien Marialta, että ’rakastaa on yhtä kuin antaa kaikkensa ja antaa itsensä’. Kun hänen aikansa saarnaajat usein puhuivat Marian suuruudesta triumfalistisesti, kaukana meistä, Teresa osoitti evankeliumi lähtökohtanaan, että Maria on suurin taivasten valtakunnassa, koska hän on pienin (vrt. Matt. 18:4). (36)

Teresan kutsumus oli rakkaus. Omaelämäkerrassaan hän kuvaa kutsumuksensa ymmärtämistä: ”Käsitin, että jos kirkolla on ruumis, joka koostuu erilaisista jäsenistä, siltä ei puuttuisi tarpeellisinta ja jalointa kaikista: ymmärsin, että kirkolla on sydän ja tuo sydän palaa rakkaudesta. Tajusin, että yksin rakkaus saa kirkon jäsenet liikkumaan, ja jos rakkauden tuli sammuisi, apostolit eivät enää julistaisi evankeliumia, marttyyrit kieltäytyisivät vuodattamasta vertaan - - . Ymmärsin, että rakkauteen sisältyvät kaikki kutsumukset, että rakkaus on kaikki, että se syleilee kaikkia aikoja ja kaikkia paikkoja - - . Lyhyesti sanottuna: se on ikuinen! - - . Ylitsevuotavassa rakkauden huumassa huudahdin: ’Jeesus, rakkauteni, kutsumukseni. Lopultakin olen löytänyt sen: kutsumukseni on rakkaus! - - . Niin, olin todella löytänyt paikkani kirkossa ja sinä, rakas Jumalani, olet antanut sen minulle - - . Tulen olemaan rakkaus äitini, kirkon, sydämessä. Siten olen kaikki, ja niin unelmani vihdoinkin toteutuu!!!” (39; PT s. 203–204)

Paavin mukaan Teresa ”kuunteli Jumalan kutsua sytyttää kirkon sydän palamaan enemmän kuin uneksi omasta autuudestaan. Hänessä tapahtunut muutos auttoi häntä siirtymään innokkaasta taivaan kaipuusta jatkuvaan, palavaan haluun tehdä hyvää kaikille. Se huipentui unelmaan saada jatkaa taivaassa missiotaan: rakas-

taa Jeesusta ja tehdä Jeesusta rakastetuksi. Yhdessä viimeisistä kirjeistään hän kirjoitti: ’En aio olla toimettomana taivaassa: haluan yhä tehdä työtä kirkon ja sielujen puolesta.’ Noina päivinä hän sanoi vielä suoremmin: ’Minun taivastani tuhlataan maan päällä aina maailmanloppuun asti. Kyllä, minä haluan tuhlaata taivastani ja tehdä hyvää maan päällä.” (42–43; Viimeiset keskustelut s. 106)

Ruususade

Paavi kuvaa Teresan merkitystä nykyihmisille näin: ”Aikana, joka kehottaa keskittymään itseemme ja omiin intresseihimme, Teresa osoittaa, kuinka kaunista on tehdä elämästään lahja. Hetkellä, jolloin pinnalliset tarpeet vallitsevat, hän todistaa evankeliumin mukaisen elämän radikaalisuudesta. Individualismin aikana hän auttaa ymmärtämään, kuinka arvokasta on rakkaus, josta tulee esirukousta toisten puolesta. Hetkellä, jolloin ihmisen pakkomielleenä on suuruus ja uusien valtamuotojen tavoittelu, Teresa osoittaa pienuuden tien. Aikana, jolloin monet ihmiset torjutaan, hän opettaa meille, kuinka kaunista on huolenpito ja vastuunkanto toisista. Monimutkaisella hetkellä hän voi auttaa meitä ymmärtämään yksinkertaisuuden, rakkauden, luottamuksen ja antautumisen ehdottoman etusijan, voittamaan lakikeskeisen ja moralisoivan ajattelutavan, joka täyttää kristillisen elämän velvollisuuksilla ja käskyillä ja jähmettää evankeliumin ilon. Välinpitämättömyyden ja itsekeskeisyyden aikakaute-na Teresa kutsuu meitä lähetystyöhön Jeesuksen Kristuksen ja evankeliumin vetovoiman valloittamina.” (52)

”Puolitoista vuosisataa syntymänsä jälkeen Teresa on elävämpi kuin koskaan vaeltavan kirkon keskellä, Jumalan kansan sydämessä. Hän vaeltaa kanssamme tehden hyvää maan päällä, kuten hän palavasti halusi. Kaunein merkki hänen hengellisestä elinvoimastaan ovat lukemattomat ’ruusut’ eli armolahjat, joita Jumala meille antaa hänen rakkaudentäyteisten esirukoustensa kautta, tukeakseen meitä elämämme tiellä.” (53)

Kehotuskirje päättyy paavi Franciscuksen rukoukseen:

*Rakas pyhä Teresa,
kirkko tarvitsee
evankeliumin värin, tuoksun ja ilon loistoa.
Lähetä meille ruususi!
Auta meitä luottamaan aina,
niin kuin sinä teit,
Jumalan suureen rakkauteen meitä kohtaan,
jotta voisimme joka päivä jäljitellä
pienää pyhyyden tietäsi.
Aamen.*

Katri Tenhunen

Kehotuskirjeen suomennos löytyy uudesta *Heikkojen voima* -kirjasta (KATT 2023).

KYMMENELLÄ KIRJALLA LAATOITETTU POLKU

Lemmikki Louhimies 80 v.

Synodaalinen tie rohkaisee meitä kuuntelemaan toinen toisiamme ja avautumaan toinen toisillemme katolisen kirkon tyttärinä ja poikina. Siksi kirjoitan muutaman ajatuksen Lemmikki Louhimiestä hänen täyttäessä tänä vuonna 80 vuotta.

Viipurilaisäidin tyttärenä Lemmikki on perinyt vilkkaan ja iloisen luonteen. Hän ei jää synkistelemään elämäänsä, vaikka se välillä mutkistuu. Hänet kas-tettiin luterilaisessa kodissa ja hän sai lempeältä, hurskaalta äidiltään hyviä eväitä elää kristittyinä. Mutta nuoruuden kuohut veivät hänet ateistien markkinoille ja saivat ylenkatsomaan Jumalan teitä. Hän erosi luterilaisesta kirkosta, mutta kypsyeemmällä iällä hän liittyi siihen takaisin. Tuhlaajatyttö tie alkoi saada kannattelevaa maata jalkojensa alle. Mutta todelliseen iloon ja riemuun kristityn tie puhkesi Lemmikille vasta hänen muutettua Maltalle vuonna 2003. Maltan iloinen ja elämänmyönteinen katolinen usko sai Lemmikin innostumaan: "Hei, usko on iloinen asia!" Maltalla hän oppi, että on lupa pitää juhlia, ilotulituksia pyhimyksille, järjestää kulkueita ja rukoilla yhdessä jopa kaduilla! Maltalla Lemmikki otettiin katolisen kirkon täyteen yhteyteen vuonna 2004. Siitä pitäen Lemmikki on halunnut tunnustaa uskoaan julkisesti ja iloisesti.

Mainos- ja media-alan osaajana Lemmikki-le ovat rakkaita sana ja kuva. Hän haluaa jakaa uskon todistuksensa värein ja sanoin, kuvin ja kirjoitin. Lemmikin maalaamat viisi ikonistakuvaa pyhistä veljistämme pyhä Joosef, Johannes Kastaja, apostolit Pietari ja Paavali sekä viimeisenä pyhä paavi Johannes Paavali II ovat löytäneet paikkansa Pyhä Birgitan ja autuaan Hemmingin kirkosta Turussa. Maltalta palattuaan vuonna 2010 Lemmikki asui seuraavat 11 vuotta Turussa. Nyt hän on asunut Helsingissä viimeiset kaksi vuotta ja palvelee maallikkona Pyhän Henrikin seurakunnan jäsenenä.

Lemmikki ei ole kätkenyt lamppuaan vakan alle, vaan hän haluaa jakaa uskon kokemuksiinsa ja iloa kuulumisestaan koko maailman käsitävään Katoliseen kirkkoon kirjoittamalla kirjoja

kuin laatoitetuksi poluksi uskon tiellään. 80-vuotiaalle on kertynyt jo kymmenlaattainen polku. Jokaisella polkunsu laatalla hän haluaa jakaa kokemuksiaan katolisena kristittyinä lukijoidensa kanssa.

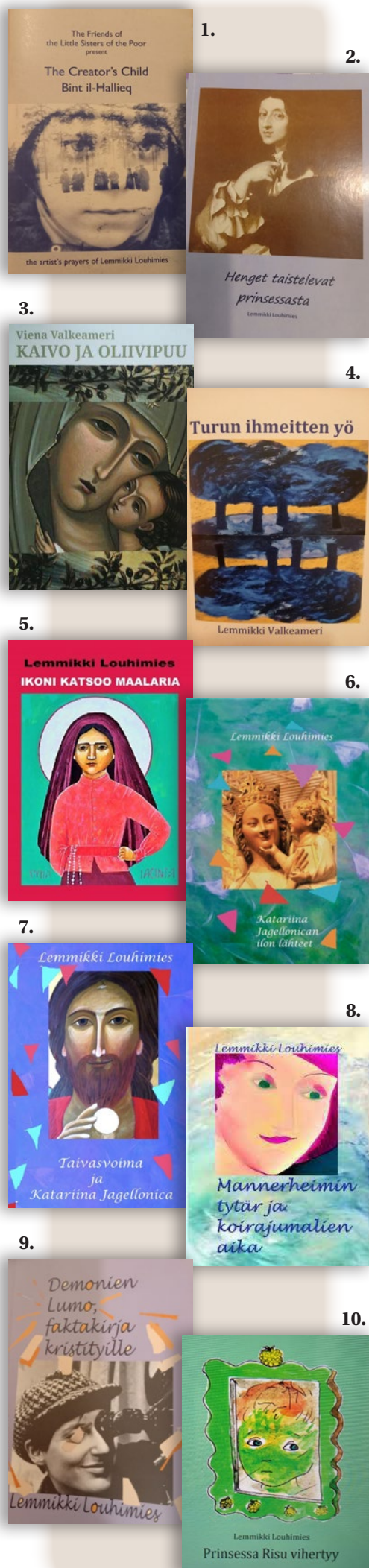
POLUN ENSIMMÄINEN laatta valmistui jo Maltalla yhdessä Little Sisters of the Poor -nunnien kanssa rukousrunojen kirja: *Galaksien omistajien tytär* (alkuperäinen nimi: The Creator's Child).

MALTAKAUDEN perua on myös toinen kirja: *Henget taistelevat Kristiinasta*. Kirja kertoo Ruotsin kuningattaren uskon kamppailusta luterilaisesta hallitsijasta katoliseksi. Kristiinan kanssa Lemmikki miettii mitä on "luterilaisuuden pakosta palaaminen uskon virkeille juurille katolisuuteen".

PALATTUAAN Suomeen Lemmikki laski katoliselle polulle kolmannen laatan: *Kaivo ja oliivipuu*. Maltalaisesta, katolisuuden värittämättä yhteiskunnasta suomalaisen luterilaiseen yhteiskuntaan paluu saa Lemmikin virkeät ajatukset liikkeelle. Kulttuurien erot siivittävät kirjan teeman kehittelyä.

TURUSSA SYNTYY neljäntenä laattana romaani *Turun ihmeiden yö*, joka vie lukijansa Koroisille suomalaisten katolisia juuria ihmettelemään. Poliittisväritteisessä kertomuksessa väreilee vastakkainasettelua ateistien ja Jumalaan uskovien välillä. Virkistävintä on kuitenkin poliisi Rääkkösen suoraviivainen ja reipas tapa tarttua ongelmiin: "missä ongelma, ratkaistaan se".

KUN SANAT eivät enää riitä, niin Lemmikki ryhtyy maalaamaan ikoneja. Tästä harrastuksesta

ta syntyy viides laatta: *Ikoni katsoo maalaria*. Niin maalaamisen kuin kirjoittamisenkin rinnalla viipyy aina rukous, joka Lemmikin huulilla on paikoin kiivastakin vuoropuhelua Jumalan kanssa.

TURKUHISTORIA innoittaa Lemmikkiä paneutumaan suomalaisten historian kuninkaallisiin vierailijoihin – puolalaiseen prinsessa Katariinaan ja hänen mieheensä Juhana herttuaan. Lemmikki onnistuu herättämään historian henkilöt eläviksi ihmisiksi kirjan sivuilla. Katariina näyttäytyy lukijalle elävänä ihmisenä eikä vain historian kirjojen painokuvana. Näinhän se on; edellä käyneet ihmiset ovat yhä kanssamme, kun maallisen ja hengellisen raja pikkuhiljaa kunkin kohdalla ohenee. Jokaisessa yhdessä vietetyssä messussa saamme kokea tämän. Nämä kaksi laattaa Lemmikin polulla on saanut nimet kirjoina: *Katariina Jagellonica ilon lähteet* ja jatko osana *Taivasvoima ja Katariina Jagellonica*.

LEMMIKKI muutti Helsinkiin 2021. Hän löysi innostuksen seuraavaan kirjaansa *Fides*-lehden artikkeleista, joissa Heidi Tuorila-Kahanpää käsitteli ja valotti Mannerheimin Anastasie-tyttären elämänvaihteita. Tämä, jo kahdeksas laatta, Lemmikin katolisella polulla on hurmaava romaani, jossa fakta ja mielikuvitus punoutuvat kauniiksi kerronnaksi, jossa maallinen historia löytää kosketuspinnan iankaikkisen elämän kanssa.

Kirjailija on antanut kirjalle nimen: *Mannerheimin tytär ja koirajumalien aika*.

LEMMIKIN täyttäessä 80 vuotta hänen innostuksensa vain lisääntyy ja tänä syksynä ilmeistyi kaksi uutta kirjaa. Yhdeksäntenä laattana on *Demonien lumo, faktakirja kristityille* ja pian sen jälkeen ilmestyi lastenkirja *Prinsessa Risu* vihertyy polun kymmenentenä laattana. Aikuisille kristityille lukijoille tarkoitettu *Demonien lumo* keskittyy teemoihin, jotka enemmän tai vähemmän ovat läsnä kaikissa Lemmikin katolisen polun kirjoissa: elämme maailmassa, jossa Jumalaan turvautuvien ja Häntä kuuntelevien uskovien on opittava erottamaan hyvä pahasta, löytämään tie armahtavan Isän käsiin. Tähän Lemmikki lukijoitaan haluaa tarinoillaan rohkaista. Ja kirjailija säilyttää aina iloisen ilmeen kasvoiltaan ja muistuttaa, että iloon meidät on kutsuttu. Pyyhkikää pois kateus ja kurttuotsaisuus kasvoistanne ja teistä tulee kauniita niin kuin satukirjan prinsessa Risustakin lopulta tulee kaunis, reipas ja iloinen.

Kunniakkaita vuosia täyttävälle kirjailijataiteilijalle kuuluu kiitos siitä mitä hän haluaa lukiottensa kanssa ilolla ja innostuksella jakaa. Onnea ja Jumalan siunausta tuleville polun laatoille!

Eeva Vitikka-Annala

UUTUUKSIA

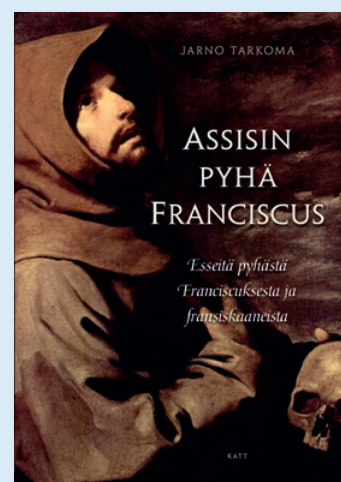

Toim. Katri Tenhunen & Heidi Tuorila-Kahanpää **HEIKKOJEN VOIMA**

Jeesus-lapsen Teresan hengellinen kehitys

Kirja sisältää paavi Johannes Paavali II:n apostolisen kirjeen *Divini amoris scientia* (1997) ja paavi Franciscuksen apostolisen kehoituskirjeen *C'est la confiance* (2023) sekä karmeliittaisä Wilfrid Stinissenin artikkeli Teresan hengellisestä kehityksestä sekä kaksi Teresan runoa.

KATT, nid. 112 sivua, hinta 15,—

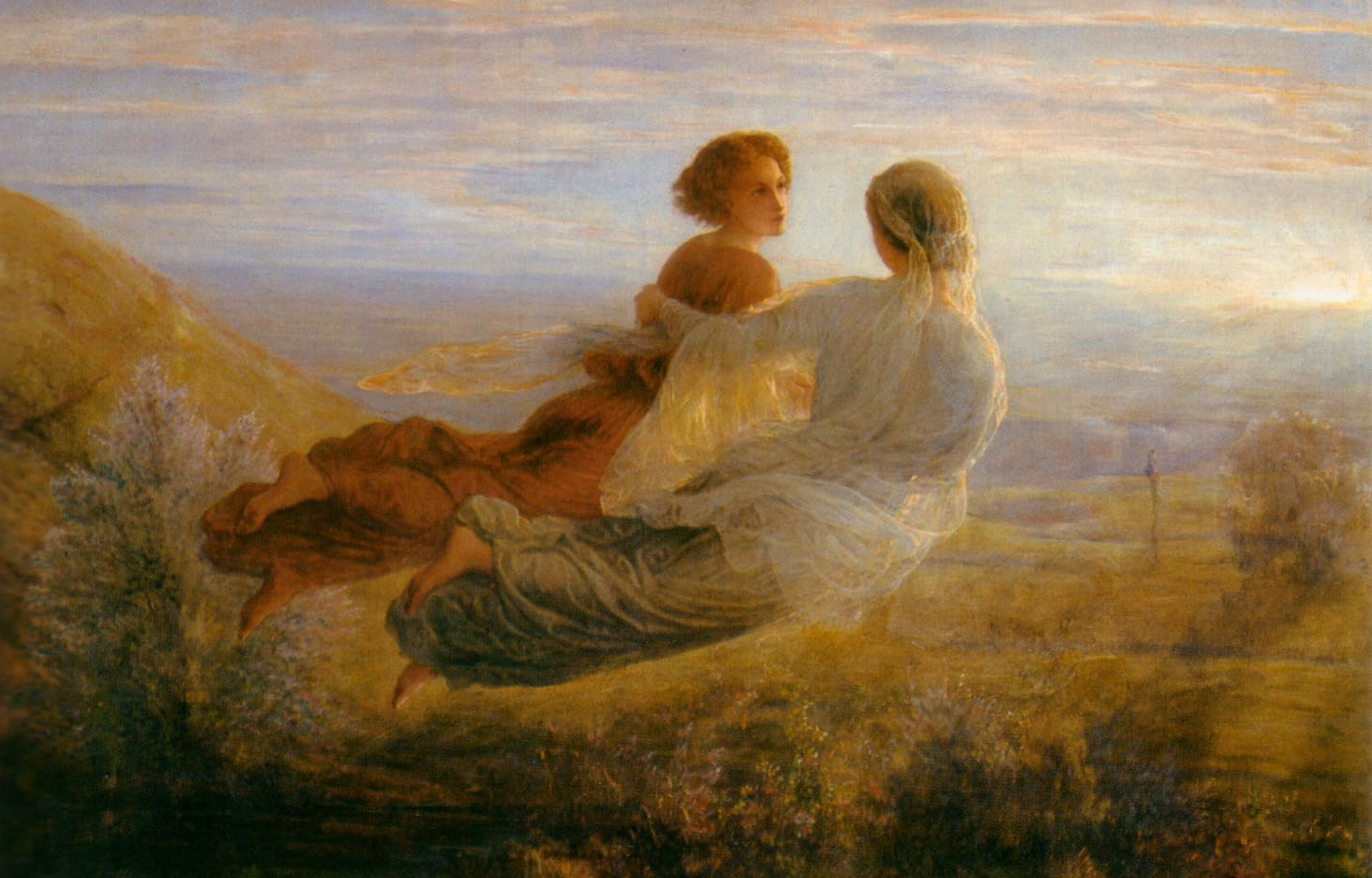

Jarno Tarkoma **ASSISIN PYHÄ FRANCISCUS**

Jarno Tarkoman esseeit käsittelevät monipuolisesti pyhää Franciscusta, hänen elämänsä, vaikutustaan ja perintöään. Fransiscuksen osoittama usko, oivallus ja voima, köyhyys, nöyryys, ilo ja Kristuksen sisäistäminen, ovat korvaamaton esikuva kaikille kristityille.

KATT, nid. 194 sivua, hinta 24,—

katolinenkirjakauppa.net

Louis Janmot, "Le vol de l'âme"

Själens – människans eviga dimension

Människan har samtidigt både en andlig och en kroppslig dimension. Själens är det element som är människans spirituella eller andliga dimension. Kroppen är själens boning, men kroppen och själen bildar en odelbar enhet och helhet. Det är Gud, närmar sig bestämt den Heliga Anden, som vid befruktningens ögonblick ger individen hans eller hennes odödliga själ. Vid döden upphör inte denna helhet fast kroppen ruttnar bort. Själens existens fortsätter. Vid uppståndelsen återförs själen och kroppen till en (ny) helhet.

Man kan fråga sig hur kyrkan kom till denna uppfattning av förhållandet mellan själ och kropp. Själens existens var diffus och oklart under antiken. Flera filosofer försökte utveckla teorier kring själens natur och uppkomst bl.a. Platon, Aristoteles, Plotinos och många andra. Den kristna kyrkans teologi kring själen och dess natur definierades redan i ur kyrkan under 300 och 400 talen.

ANTIKEN

I antiken kände man till begreppet psyke, med vilket man förstod alltings livskraft. Detta gällde allt levande inklusive växter. Själens/psyke kopplades ihop med ett antal mänskliga egenskaper och behov såsom åtrå, hunger och andra begär som individen ville tillfredsställa. För att skilja på människans andliga och immateriella behov, från andra levande varelser, började man använda begreppet nous. Platon skiljde på kroppens och själens natur. Enligt honom var kroppen förgänglig medan själen evig. För Platon var dock själens uppkomst en enigma. För honom var själen en slags minne från tidigare perioder eller liv, ett slags hårdskiva för hurudan individen är. I och med att själen fanns till före kroppen måste filosoferna "korrigera" dess minne från dåliga eller skadliga element såsom njutningar och åtrå.

Aristoteles ansåg att själen kan inte existera utan den mänskliga kroppen. Själens och kroppen bildar två element som finns hos människan liksom två olika sammanbundna naturer. Kroppens funktion var att verka som ett element eller ett forum för

själens. Enligt Aristoteles var själen en del av nous och vår gudomlighet och sålunda evig.

Epikuros ansåg att allt är materia även själen som består av otroligt litet och fint material som spridit sig inom och genom hela den mänskliga kroppen. Människan är liksom genomsyrad av "själ".

Plotinos å sin sida ansåg att själen är mera verklig än kroppen och representerar en "högre" verklighet. Hos honom är psyke och nous samma sak. Nous representerar det andliga och psyke det jordiska. I antiken ansåg man att dessa två element bildar en helhet.

KRISTENDOMEN

Den tidiga kristendomen hade ingen klar uppfattning om själen och dess natur. Man hade inte ens definierat begreppet. Kristendomen grundade sin uppfattning av själen och dess natur på de grekiska filosoferna samt den judiska religiösa traditionen. Det som var klart från början var att den kristnas inre "liv" fortsätter efter döden. Det var ju Gud själv som blåste liv i Adam den första människan.

”Det var Kristus som öppnade dörren till det eviga livet.

Själén är evig genom Guds nåd och kärlek till oss. ”

Ursprungligen används termerna psyke, nous, och den nya termen pneuma om varandra. Man definierade psyke som den naturliga livet och pneuma som det som hänger ihop med Guds Ande. Apostlen Paulus lämnade termen ambivalent. Människan är inte Gud därför förklarar Seppälä (2021) att själen alltid sammankopplas till den mänskliga kroppen. Det är just i kroppen, som är Guds spegel (ikon), var själen kan leva evigt.

Det är endast Gud som är utanför tiden och utan kropp. Det är endast det skapade som är bundet av och till tid och rum. Därför representerar själen något som man inte kan uppfatta med mänskliga sinnen eller vetenskapliga metoder. Den är inte mänsklig eller jordisk materia.

Den kristna uppfattningen av själen och dess natur är att

- Själen är skapad.
- Den är eller finns i hela kroppen inte i någon del av den.
- Själen är inte underställd kroppen för den har inte sitt ursprung i kroppen.
- Själen är evig och en enastående gåva av Guds nåd till oss.
- Vi har fått en själ tack vare Guds godhet till oss.
- Själen uppkommer vid befruktningsögonblicket. Därför är en abort en stor synd mot Gud isynnerhet den Heliga Anden.
- Själen är livets grundelement och är alltid i rörelse.
- Själen gör människan till Guds avbild och står för allt gott såsom möjligheten att tänka, älska, frihet, kreativitet, skönhet och godhet.
- Själen är varken feminin eller maskulin.

Seppälä (2021) hävdar att den viktigaste i människans frälsningsplan är Marias befruktning av den Heliga Anden. Han anser att denna händelse är mera betydelsefull än julen då Jesus föddes. I den kristna traditionen har kroppen alltid haft en stor betydelse, bröllopet i Kana och den sista nattvarden (födoämnen), Kristi lidande på korset, hans död och uppståndelse (allting hände i samband med hans kropp), de kristna traditionerna (kru-sifixet, ikonerna, statyerna och bilderna av Maria och helgonen etc). Kroppens användning för helgande i pilgrimsfärder, fasta, festmåltider etc. allting sker med kroppen. Förhållandet mellan kroppen och själen är ett. Vardera stöder varandra. Kroppen är själens spegel (ikon). Det asketiska och bönelivet syns i ens kropp. Det är i kroppen som vi kan be och helga oss till Gud. Den helige Kryssostomos jämförde kroppen och själen som ett kärleksfullt äktenskap var mannen och hustrun helgar varandra. Det är just genom kroppen som vi kan ära Gud på jorden.

Vårt liv i kroppen här på jorden påverkar vårt framtida kroppsliga liv i evigheten. Därför är kroppen så viktig. Hur vi använder vår kropp är livsvik-

tigt för vår framtid. Den Heliga Andens gåvor finns i själens natur. Det var ju han som gav oss själen. Bönen har här en speciell betydelse. Att kommunicera med Gud är en av den Heliga Andens gåvor. Dessa verkställs via själen men tar sitt uttryck i och via kroppen. Bönen å andas sidan sker genom själen och dess påverkan. Själen och kroppen verkar i harmoni med varandra. Strävan efter personlig helighet sker dock i och genom kroppen.

LIVET EFTER DÖDEN ENLIGT DE KLASSISKA FILOSOFERNA

Sokrates hävdade att själen är odödlig. Orsaken är att själen består av odödliga element i motsats till kroppen. Platon utvecklade tankegången och konstaterade att själen sätter allting kontinuerligt i rörelse och som "livets motor" är den odödlig. Utan själ finns ingen rörelse dvs liv. Tankegångarna utvecklades på 400 talet före Kristus och grundades på följande argument:

- Själen är evig för den är till sin natur odelbar.
- Själen är minnets boning. Det är i själen som vi kommer ihåg det som hänt tidigare i vår existens och i våra liv.

Döden är enligt Platon ingen sorglig företeelse. Det är i kroppen som vi upplever alla obehagliga känslor. I döden lever i vi ro och lugn i ett slags dödens kollektiv. Platon argumenterade för och trodde på själens odödlighet. Den fanns till för livet i en kropp (i tiden) och efter det att kroppen dött och ruttnat. Både Platon och Aristoteles ansåg att det som som uppkommer i tiden också dör bort i tiden. Platon ansåg att själen inte hade en början och sålunda inget slut - den är evig. Aristoteles ansåg att själen dör för den har en början och måste sålunda också ha ett slut. För honom var själen inte evig.

DEN KRISTNA UPPFATTNINGEN OM DÖDEN

Det var Kristus som öppnade dörren till det eviga livet. Själen är evig genom Guds nåd och kärlek till oss. Detta är unikt för kristendomen. Den personliga själen har inte alltid funnits utan den kommer till individen vid individens befruktning.

Läran om vad som händer efter döden är inte speciellt explicit i den kristna dogmatiken. Efter kroppens död förflyttas själen till ett läge var den väntar på den sista uppståndelsen och den slutgiltiga domen. Det är synnerligen viktigt att be för de avlidna för deras existens fortsatte efter kroppens död. Påven Fransiskus hävdade att dödsögonblicket kommer att vara en överraskning för var och en. Vissa själar kommer att existera i en paradisk omgivning medan andra upplever existensen efter döden som en brännande smärta. Allt är beroende på hur man levt sitt liv här på jorden. Enligt den ortodoxa men också katolska tra-

ditionen är Gud kärlek och god. Envar som söker Gud har möjlighet att få del av Guds nåd. Under vårt liv på jorden skall vi ständigt söka helighet och leva på ett sätt var vi "blir heligare". Detta är möjligt med den Heliga Andens stöd och hjälp. Döden är ingen förskräckelse och altings slut utan porten till ett nytt liv.

DEN KATOLSKA TRADITIONEN

I den katolska katekesen (#1020 - 1050) kan vi läsa vad var och en av oss upplever vid dödsögonblicket dvs en slutgiltig dom. Alternativen är två. Antingen blir man dömd till ett välsignat tillstånd i Kristus i himmelen. I vissa fall kan det vara fråga om en reningsprocess, dvs en tid i skärselden, purgatorium. Det andra alternativet är att själen omedelbart bli dömd till evig förbannelse dvs till helvetet.

I himlen ser själen Gud ansikte mot ansikte. I skärselden upplever själen en annorlunda existens, en reningsprocess. För att lätta på denna process är det viktigt att be för de döda. Deras lidande lindras och tiden i skärselden kanske förkortas. De döda kan inte längre be för sig själva för deras framtid i evigheten är nu helt i Guds hand. Gud är kärlek därför beaktar han våra personliga och kyrkans förböner samt själamässor för den döda. Gud vill ju att ingen skall gå förlorad.

En själ hamnar i helvetet om personen under sin livstid på jorden allvarligt syndar mot Guds kärlek dvs man syndar mot Gud själv, sin granne/medmänniska eller sig själv. Den som hatar sin medmänniska begår enligt den kristna tron en form av mord. Den som inte älskar alla sin medmänniskor kan inte få del av Guds kärlek. Det är egentligen fråga om att man frivilligt exkluderar sig från Gud och hans kärlek till oss. Den som begår dödliga synder eller frivilligt exkluderar sig från Guds kärlek hamnar i helvetet. Helvetet är ett ställe var man för evigt är skild från Gud. Ingen är predestinerad till helvetet. Om man ångrar sina synder i en giltig bikt får man syndernas förlåtelse och kommer på nytt under Gud nåd. Människan kan genom sin fria vilja och beslut att skilja sig från Gud och därmed uppleva de förskräckliga konsekvenserna av detta. Vid världens slut återförs själen till kroppen och bildar på nytt en helhet, en person. Detta är vår tro.

Jan-Peter Paul

Källor

Catechism of the Catholic Church, (1994) Geoffrey Chapman, London, UK

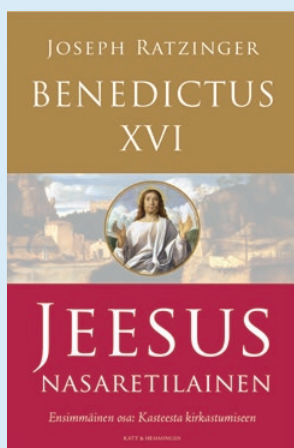
Seppälä, Serafim (2021) *Antiikista Bysantiin*, Gaudeamus, Helsinki (448 sidor)

NYT ILMESTYNYT!

Joseph Ratzinger omisti koko elämänsä Jeesus Nasaretilaista koskevalle tutkimukselle. Tultuaan paaviksi **Benedictus XVI** käytti jokaisen vapaan hetkensä jatkaakseen kardinaalina aloittamansa teos-sarjan kirjoittamista.

Jeesus-trilogia on suuren teologin elämän yhteenveto. Benedictus XVI osoittaa, etteivät järki ja usko ole ristiriidassa keskenään – päinvastoin. Historiallis-kriittisen tutkimuksen kehittämä faktatieto avaa syvän ymmärryksen Jeesus Nasaretilaisesta – syvemmän kuin mitä aikaisemmin on koskaan voitu kuvitella.

Sarja on julkaistu nyt KATT:in ja Hemmingus Oy:n yhteisjulkaisuna.

Joseph Ratzinger JEEBUS NASARETILAINEN : 1

Kasteesta kirkastumiseen

Jeesus-trilogian ensimmäisessä osassa paavi Benedictus XVI kirjoittaa kuilusta, joka on revennyt historiallisen Jeesuksen ja uskon silmillä nähdyin Jeesuksen välille. Hän osoittaa, että olennaisinta on kysymys Jeesuksen persoonasta.

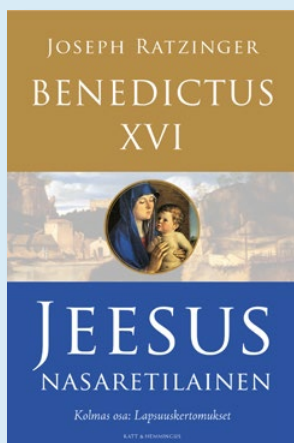
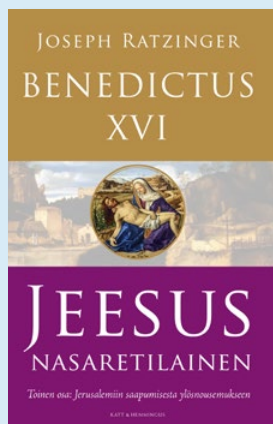
Nid. 372 sivua, hinta 30,–

Joseph Ratzinger JEEBUS NASARETILAINEN : 2

*Jerusalemiin saapumisesta
ylösnousemukseen*

Jeesus-trilogian toinen osa käsittelee kristinuskon ydinkysymyksiä: Miksi Jeesuksen piti kuolla ristillä? Onko sanoma Jeesuksen ylösnousemuksesta uskottava? Mitä on ylösnousemus, ja mitä se tarkoittaa meille?

Nid. 258 sivua, hinta 30,–

Joseph Ratzinger JEEBUS NASARETILAINEN : 3

Lapsuuskertomukset

Jeesus-trilogian kolmas osa käsittelee Jeesuksen lapsuuskertomuksia, jotka ovat kuin Jeesus-hahmon kokonaisvaltaisen ymmärtämisen esinäytös; ne täydentävät Jeesus Nasaretilaisen elämää ja palvelutyötä.

Nid. 108 sivua, hinta 25,–

katolinenkirjakauppa.net

Hengellisiä teemamatkoja 2024

Matkanjohtajana TT Emil Anton. Asiantuntija-alustuksia ja päivittäistä hengellistä ohjelmaa.

17.–22.1. Pyhän Henrikin juhla ja kristittyjen ykseyden rukousviikko Roomassa. Kohteita *Rooma: opas pyhiinvaeltajalle* -kirjan pohjalta. Matkanjohtajina TT Emil Anton ja kappalainen Antti Kruus. Vastuullinen matkanjärjestäjä EL-VE Tours. Matkan hinta 1150e (2hh) tai 1400e (1hh) sis. lennot, majoituksen hotelli Farnesessa****, bussikuljetukset ja ohjelman. Ilmoittautumiset 14.11.2023 mennessä.

18.–25.2. Bussipyhiinvaellus Kalajoelta/Oulusta Tornionlaaksoon ja Ruotsin Lappiin. Kappalaisena dominikaani-isä Marie Augustin. Teemana mm. lestadiolaisuuden historialliset paikat ja eri haarat, kohteina mm. Pello, Pajala, Karesuando, Kiiruna, Jällivaara ja Luulaja. Hinta alk. 1398e sis. bussikuljetukset, 2hh hotellimajoitukset, ateriat ja ohjelman. Pohjolan Matka.

2.–8.4. Pyhiinvaellus Puolaan. Kappalaisena isä Rafał Czernia. Kohteina Ala-Sleesian Wrocław, Legnica, Jelenia Góra ja Kalevala-kylä. Loppuhuipennuksena Jumalan laupeuden juhla Krakovassa. Teemoina mm. pyhät Johannes Paavali II Faustyna Kowalska. Hinta n. 1300e sis. Finnairin suorat lennot, majoitukset, paikalliskuljetukset ja ruokailut. Poltravel.

30.4.–6.5. Pyhä Vappu Baijerissa. Kappalaisena isä Martti Savijoki. Teemana mm. pyhä Walpurga (Valpuri eli Vappu), jonka reliikkien luona vietämme vapun Eichstättissä. Muina kohteina Nürnberg, Ingolstadt, Dachau, Augsburg, Neuschwanstein, Garmisch-Partenkirchen ja Freising. Hinta n. 1500e sis. Finnairin suorat lennot, majoitukset, kuljetukset ja ohjelman sekä osan ruokailuista. Matkapojat.

24.–27.5. Tukholma ja Södertälje: Kaksoisvirranmaan kirkot. Teemana syyrialainen (aramaankielinen) kristillisuus. Tutustumme syyrialaiskatoliseen, syyrialaisortodoksisen ja kaldealaiskatoliseen kirkkoon. Hinta n. 700e sis. Silja Linen laivamatkat, hotelliyön, ruokailut ja paikalliskuljetukset. Matka-agentit.

Ilmoittautumiset ja lisätiedot vuoden 2023 loppuun mennessä fineca@hotmail.com 0456313899 Lisätietoja myös osoitteesta www.emilanton.com.

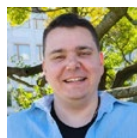

ACADEMICUM CATHOLICUM SYKSY / HÖSTEN 2023

TO 16.11. klo 18:00 – Messu AC:n vainajien puolesta Studium Catholicumin kappelissa

19:00 – Viktor Torres Airava: ”En seminarists upplevelse på mission i Brasilien”

TO 14.12. klo 19:00 – Rami Niemi (TM): ”Miten näkemykset uskonnonvapaudesta ovat näkyneet Suomen uskonto- ja katsomuskasvatuspolitiikassa?”

Luennot pidetään Studium Catholicumin Angelicum-salissa, Ritarikatu 3 (2 krs.), Helsinki. Ovet avautuvat klo 18:30 (soita tarvittaessa ovisummeria). Luentojen jälkeen on pieni kahvitarjoilu. Luennot ovat kaikille avoimia, lämpimästi tervetuloa! Föreläsningar hålls på Studium Catholicum (Riddaregatan 3, 2. vån, Helsingfors). Dörrarna öppnas kl 18:30. Efteråt bjuds det på kaffe. Föreläsningarna är öppna för alla, varmt välkomna!

Academicum Catholicum on tieteestä ja kulttuurista kiinnostuneille katolilaisille tarkoitettu yhdistys. AC:n jäseneksi voi liittyä Suomessa asuva katolilainen, joka hyväksyy yhdistyksen tarkoituksen ja säännöt. Vuosittainen jäsenmaksu (10 euroa) maksetaan AC:n tilille FI6120012000513060.

Lisätietoja / Mer information: academicumcatholicum.blogspot.com

Caritas-kuulumiset

Nytt-News

Tuo vähävaraisiin perheisiin joulumieltä!

Loppuvuodesta tarvitsemme tukeasi, jotta voimme antaa lahjakortteja pienituloisille perheille ja yksineläjien kotitalouksille. Teemme yhteistyötä katolisten seurakuntien kanssa. Kuulemme heiltä, kuinka monta lahjakorttia alueella asuvat perheet tarvitsevat. Caritasen lahjakortit menevät usein ihmisille, jotka ovat jääneet muun avun ulkopuolelle:

- pienipalkkaiset lapsiperheet, joille joulun todellinen ylimääräinen menoerä
- yksin asuvat ikäihmiset tai pariskunnat, joille pieni rahallinen tuki tuo joulun
- suurperheet, joilla on pienet tulot ja jotka ovat pääosin maahanmuuttajia

Tukeksi tuo joulumieltä moneen perheeseen. Tuelasi saadulla lahjakortilla perheet voivat ostaa jouluruokia tai -lahjoja.

Voit lahjoittaa haluamasi summan Caritasen verkkosivuilta löytyvän lomakkeen kautta www.caritas.fi/lahjoita valitse lomakkeelta 'kotimaan sosiaalityö'. Voit myös maksaa MobilePaylla tai tilisiirrolla:

MobilePay: 95959 (viesti: kotimaa)

Saaja: Suomen Caritas ry
Tilinumero: FI73 8000 1270 1545 04
Viite: 2325 (kotimaan sosiaalityö)
Keräyslupa: RA/2022/218

Kiitokset kaikille vuonna 2022 lahjoittaneille! Tuenne avulla yhteensä 41 yksin asuvaa ja 38 perhettä saivat ruokalahjakortit. Ruokalahjakorttien arvo oli 4300 euroa. Lahjoituksesi toi joulumieltä useaan kotiin!

Namaste – uutisia Nepalin hankkeestamme

Pienviljelijöiden johtotiimi on vihdoin kasassa ja valmiina toimintaan! Lokakuussa paikallinen kumppanimme Caritas Nepal kokosi yhteen 180 maanviljelijän johtotiimin, joista 136 on naisia. Johtotiimin avaintehtävä on antaa vertaistukea ja jakaa parhaita käytäntöjä ja oppeja kestävästä viljelystä ja ilmastoriskeihin varautumisesta yli tuhannelle maanviljelijälle eri maaseutualueilla.

Mistä on kyse?

Pienviljelijäperheiden ruokaturvaan ja ilmastomuutokseen sopeutumiseen tähtäävä hanke SAF-BIN CRASS on käynnissä Nepalissa vuosina 2023-2025. Hanke toteutetaan Caritas-perheen - Caritas Itävallan ja Caritas Nepalin - kanssa yhteistyössä ja sitä rahoittaa Suomen ulkoministeriö.

Suomen Caritasen kehitysyhteistyöhanke antaa vertaistukea ja jakaa parhaita käytäntöjä ja oppeja kestävästä viljelystä ja ilmastoriskeihin varautumisesta nepalilaisille pienviljelijöille.

Tervetuloa Adventtimyyjäisiin!

Suomen Caritasen myyjäiset sunnuntaina 3.12. klo 10.30-14.30 Pyhän Henrikin seurakuntasalissa, osoitteessa Pyhän Henrikin aukio 1 A. Järjestämme tapahtumassa arpajaiset, johon olemme saaneet hienoja palkintoja.

Tuo tekstiileitäsi Caritasen ompelupalveluun!

Caritas -ompeliossa voit teettää korjausompelua ja tilaustöitä. Korjauttamalla tai muodistamalla vanhan vaateen autat vähentämään tekstiilijätettä. Palvelun tuotoilla tuet Suomen Caritasen toimintaa.

Jos olet epävarma kannattaako jokin vaate korjata tai muodistaa, niin tule näyttämään se meille. Ompelija kertoo mitä on mahdollista tehdä ja antaa hinta-arvion korjauksesta.

Otathan yhteyttä ja sovi käynnistä etukäteen: caritas@caritas.fi, viestin otsikko "ompelupalvelu".

Tapahtumia Caritasen toimistolla osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki

Hävikkiruuanjakelupäivät ovat maanantaisin 13.11., 27.11. ja 11.12. kello 15-16. Jakelu järjestetään Caritasen toimistolla. Ruokakasseja on rajoitetusti noin 30 kpl joka kerralla. Olemme osa Helsingin kaupungin Stadin safka -jakeluverkostoa. Lisää tietoa osoitteesta ruoka-apu.fi.

Ystävyyden kahvilan kahvila on joulukuussa keskiviikkona 13.12. kello 15-17. Tervetuloa!

Tervetuloa ostoksille Caritas-kauppaan!

Kaupasta löytyy myös luostarissa tehtyä kosmetiikkaa sekä laadukasta kahvia ja teetä.

Myyimme myös Mifukon ihania tuotteita. Mifuko on suomalainen yritys, jonka kanssa teemme yhteistyötä kehitysyhteistyöhankkeessamme Keniassa. Mifuko yhdistää pohjoismaisen muotoilun kenialaiseen käsityötaitoon. Caritasen hankkeessa naiset oppivat tekemään koreja, joita myydään myös Suomessa.

Caritas-kauppa on auki osoitteessa Kuusitie 6, 00270 Helsinki, tiistaista perjantaihin kello 10-15. Verkkokauppamme on aina auki osoitteessa www.caritas.fi/caritas-kauppa. Kierrätysvaatteita myymme vain kivijalkamyymälässä, tervetuloa!

Liity Caritasen jäseneksi!

Jäsenet ja kuukausilahjoittajat saavat Caritasen uutiskirjeen, joissa kerrotaan kuulumisia hankkeista sekä muusta Caritasen toiminnasta. Lue lisää jäsenyydestä osoitteesta www.caritas.fi/liity-jaseneksi.

www.caritas.fi

URSULIINISISARET JÄRJESTÄVÄT JOULUNAJAN RETRETIN

birgittalaissarten vieraskodissa Turussa
26.12.-30.12.2023

JOHDATTELIJANA
emerituspiispa Teemu Sipponen SCJ

ILMOITTAUTUMISET
17.12. mennessä: ursuliinit@elisanet.fi
tai puh. 040 964 4535

RETRETIN HINTA
300 € (1hh, sisältää kaiken)

PANKKIYHTEYS
Birgittalaissaret, FI25 8000 1300 2182 87

Lämpimästi tervetuloa!

ADVENT RETREAT

Saturday, 9th December 2023

Studium Catholicum Library
(Ritarikatu 3B, Helsinki)

10.00

1st Conference
by Fr. Anders Hamberg

11.00

Coffee Break

11.15

2nd Conference
by Fr. Anders Hamberg

12.00

Angelus and Silent Lunch

12.40 - 13.40

Questions & Answers

St. Mary's Church
(Mäntytie 2, Helsinki)

13.40-15.00

Transportation to
St. Mary's Church

15.00

Sung First Vespers of the
Second Advent Sunday

15.30

Rosary and
Possibility for Confession

16.00

Holy Mass in the
Extraordinary Form

Notes

- The retreat will be conducted in English
- There is a 5€ participation fee

Online registration

bit.ly/SSGMAAdvent2023

For more info, please contact
coordinator@gregorius.fi

Let us prepare our hearts for
Lord Jesus this Christmas....

WORD SHARING
EUCCHARISTIC ADORATION & HEALING SERVICE
PERSONAL SPIRITUAL SHARING

Led by **Fr. John Erambil V.C.**,
Divine Retreat Centre, Ramsgate, UK

Date: **Saturday, 25th Nov 2023**
from **14.00 - 17.30**
Venue: **St. Mary's Catholic Church**,
Mäntytie 2, Helsinki

After the ordination ceremony of the new
Helsinki Bishop, Fr. Raimo Goyarola

Date: **Sunday, 26th Nov 2023**
from **16.15 to 19.30 PM**
Venue: **Holy Cross Church**,
Amurinkuja 21 A, Tampere

Pre-registration is required.
Please scan QR code

Free for children
under 12 years of age.
Donations are
most welcome.

Registration fees - € 5

(can be paid on the day of conference
at the venue (in cash) or earlier to the account
No: FI24 1220 3500 6207 17,
A/c name: Holy Mass in Malayalam, Nordea Bank)

For details & personal spiritual sharing
slot booking, contact:

Shino Merrin John, Phone: **044 2130474**
E-mail: shinosajis@gmail.com
Lisa John: lisakoshy09@gmail.com
Tampere: Simi Poullose: simimarysimi@gmail.com

Conference organised by Anointing Fire Catholic Ministries under the pastoral direction of
Fr. Rafal Czernia, parish priest, St. Mary's Church, Helsinki.

Jan-Peter Paul TRO OCH ANSVAR

En katolsk pilgrimsfärd ger en inblick på en finsk katolsk
syn på sin tro och hur man kan leva sin tro i det dagliga
livet. Den är en samling tankar kring det kristna livet:
hur man kunde eller kanske hur man borde leva det.

KATT 2023, 236 s., pris 23,-

katolinenkirjakauppa.net

Muistakaa hiippakuntaa perinnönjaossanne

Hiippakuntamme jäsenmäärä on moninkertaistunut ja kansainvälistynyt. Tämä on rikkaus, mutta myös jatkuvasti kasvava kustannus. Hiippakunnan talous on alijäämäinen. Kehotamme teitä rukoilemaan hiippakunnan puolesta, mutta myös konkreettisesti auttamaan taloudellisesti. Meillä ei päinvastoin kuin kansankirjoilla ole oikeutta periä jäsenmaksua verotuksen yhteydessä. Yksi erinomainen tapa tukea kirkkoa on perinnönjakoa suunniteltaessa ottaa hiippakunta huomioon merkittävälläkin tavalla. *Hiippakunnan talousneuvosto*

Katolinen kirkko Suomessa / Taloustoimisto TILINRO: FI37 2219 3800 004324

Huom! Kaikkia ilmoittajia ja kirjoittajia pyydetään painokkaasti pitämään kiinni sivun 2 alalaidassa annetuista aineiston viimeisistä jättöpäivistä (deadline). Toimitus ei voi taata, että viimeisen jättöpäivän jälkeen toimitettuja muutoksia ehdittäisiin huomioida. Deadline on aina 10 päivää ennen lehden julkaisupäivää. F I D E S

TÖÖLÖN HAUTAUSTOIMISTO
Caritas Seurakuntapalvelu - Helsinki
09 628 398

Mechelininkatu 32, Taivallahden kasarmirakennus
www.toolonhaustaustoimisto.fi

HELSINKI

**Pyhän Henrikin
katedraaliseurakunta**

Pyhän Henrikin aukio 1, 00140 Helsinki
Puh. 09-637853, 046-9552353
Sähköposti henrik@katolinen.fi
Kotisivu henrik.katolinen.fi

- La 17.40 vesper, 18.00 aattomessu. Su 9.30 messu englanniksi, 11.00 päämessu, 12.30 erikielisiä messuja, perhemessu tai 13.00 gregoriaaninen messu, 18.00 iltamessu. Ma, ke, pe 18.00 messu. Ti ja to 7.30 messu. Ke 17.30 ruusukkorukous. Pe 17.30 adoraatio. (Paastonaikana pe 17.30 ristintien hartaus, adoraatio iltamessun jälkeen.) Rippiaika la 17.00–17.45 ja ma, ke, pe 17.30 sekä ennen sunnuntain messuja ja sopimuksen mukaan.
- *Sat. 17.40 Vespers, 18.00 Mass in Finnish. Sun. 9.30 Mass in English, 11.00 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in other languages, Family Mass or 13.00 Gregorian Mass, 18.00 Mass in Finnish. Mon., Wed., Fri. 18.00 Mass in Finnish. Tues. and Thurs. 7.30 Mass in Finnish. Wed. 17.30 Rosary. Fri. 17.30 Adoration. (During Lent, Fri. 17.30 Stations of the Cross, Adoration after the Evening Mass.) Confessions Sat. 17.00–17.45, Mon., Wed., Fri. 17.30, as well as before Masses on Sunday and by appointment. Masses also in other cities.*

- Messuja voi seurata osoitteessa: henrik.katolinen.fi

11.11. la 10.45–13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
 12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu vietnamiksi ja adoraatio, 18.00 iltamessu
 18.11. la 10.00–13.15 ensikommunio-opetus, 11.00 messu malayalamiksi, 16.00 messu unkariksi, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
 19.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Keravalla, 12.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 15.00 messu Porvoossa, 18.00 iltamessu
 20.11. ma 18.30 johdantokurssi
 21.11. ti 12.00 seniorit
 22.11. ke 18.30 raamattupiiri
 25.11. la 11.00 piispaksivihkimismessu Helsingin Johanneksen kirkossa, 17.00 hiippakunnan haltuunotto katedraalisamme, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
 26.11. su Kristus, kaikkeuden kuningas: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu italiaksi/Messa in italiano, 15.00 ukrainalainen liturgia, 18.00 iltamessu
 2.12. la 9.00–15.30 seurakunnan retretti, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
 3.12. su adventin 1. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 13.00 gregoriaaninen messu, 16.30 messu espanjaksi/Santa Misa en Castellano, 18.00 iltamessu

4.12. ma 18.30 johdantokurssi
 6.12. ke itsenäisyyspäivä: 11.00 messu
 9.12. la 10.45–13.00 vahvistusopetus, 17.40 vesper, 18.00 aattomessu
 10.12. su adventin 2. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Tikkurilassa, 12.30 messu vietnamiksi ja adoraatio, 18.00 iltamessu
 13.12. ke 18.30 naistenpiiri
 16.12. la 17.40 vesper, 16.00 messu unkariksi, 18.00 aattomessu
 17.12. su adventin 3. sunnuntai: 9.30 messu englanniksi/Mass in English, 11.00 päämessu, 11.00 messu Keravalla, 12.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 15.00 messu Porvoossa, 18.00 iltamessu

UKRAINALAINEN LITURGIA

26.11. su 15.00, 26.12. ti 13.00

ENSIKOMMUUNIO-OPETUS

18.11. la 10.00

VAHVISTUSOPETUS

11.11., 9.12. la 10.45

JOHDANTOKURSSI

20.11., 4.12., 18.12. ma 18.30

CATHOLIC STUDENTS' CLUB

21.11., 5.12., 19.12. ti 18.00

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kerava (ev.-lut. kirkko, Papintie 6): 19.11., 17.12. su 11.00

Porvoo (ort. kirkko, Vanha Helsingintie 2, Porvoo): 19.11., 17.12. su 15.00

Tikkurila (Dickursby skola, liikuntasali, Urheilutie 2-4, Vantaa): 12.11., 26.11., 10.12. su 11.00

Pyhän Marian seurakunta

Mäntytie 2, 00270 Helsinki
Puh. 09-2411633, 040-9659137
Sähköposti maria@katolinen.fi
Kotisivu maria.katolinen.fi

- La 10.00 messu suomeksi, 18.00 aattomessu suomeksi. Su 9.30 ruusukkorukous (paastonaikana ristintie), 10.00 päämessu suomeksi, 11.30 messu (1. su ruotsiksi, 2. su lastenmessu suomeksi, 3. su vietnamiksi, 4. su lastenmessu suomeksi, 5. su lastenmessu suomeksi), su 13.00 messu tagalogiksi (vain 2. ja 4. su), 16.00 messu puolaksi, 17.30 ruusukkorukous englanniksi (paastonaikana ristintie), 18.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 7.00 laudes, 7.30 messu suomeksi tai englanniksi, 17.15–17.50 adoraatio, 18.00 iltamessu. Rippitilaisuus ma, ti, ke, to, pe 16.45–17.05, la 17.30–17.50, su 9.30–9.50 ja 17.30–17.50. Seurakunnan kanslia avoinna ma–ke 10.00–15.00.
- *Sat. 10.00 Mass in Finnish, 18.00 Evening Mass in Finnish. Sun. 9.30 Rosary in Finnish (Stations of the Cross during Lent), 10.00 High Mass in Finnish, 11.30 Mass (1st Sun. Swedish, 2nd Sun. Family Mass in Finnish, 3rd Sun. Vietnamese, 4th Sun. Family Mass in Finnish, 5th Sun. Family Mass in Finnish), 13.00 Mass in Tagalog (only 2nd and 4th Sun.),*

16.00 Mass in Polish, 17.30 Rosary in English (Stations of the Cross during Lent), 18.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 7.00 Laudes, 7.30 Mass in Finnish or English, 17.15–17.50 Adoration, 18.00 Evening Mass in Finnish. Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs., Fri. 16.45–17.05, Sat. 17.30–17.50, Sun. 9.30–9.50, 17.30–17.50. Parish office open Mon.–Wed. 10.00–15.00.

- Kaikki messut ovat katsottavissa internetissä Youtuben "Pyhä Maria" kanavalla.

- Huom.! Messuihin ja muihin tilaisuuksiin tullaan vain terveenä ja hyvää käsihygieniää noudattaen.

11.11. la 10.00 messu suomeksi, 10.00–13.30 ensikommunio-opetus suomeksi, 15.30–17.15 vahvistusopetus suomeksi, 18.00 messu suomeksi
 12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu, 10.00–11.00 pyhäkoulu seurakuntalissa, 11.30 lastenmessu, 13.00 messu englanniksi/Mass in English, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 19.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu, 11.30 messu vietnamiksi, 13.00 messu arabiksi, 14.30 messu saksaksi/Messe auf Deutsch, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 25.11. la Huom.! ei messua klo 10 piispanvihkimyksen vuoksi, 14.00–17.00 raamattukonferenssi englanniksi/Bible Conference, 18.00 aattomessu
 26.11. su Kristus, kaikkeuden kuningas: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu, 10.00–11.00 pyhäkoulu seurakuntalissa, 11.30 lastenmessu, 13.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 3.12. su adventin 1. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 piispanmessu suomeksi, 11.30 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 6.12. ke itsenäisyyspäivä, pyhän Marian kirkon vihkimisen vuosipäivä: 10.00 messu suomeksi, Huom.! ei iltamessua
 9.12. la 10.00 messu suomeksi, 10.00–13.30 ensikommunio-opetus suomeksi, 15.30–17.15 vahvistusopetus suomeksi, 18.00 messu suomeksi
 10.12. su adventin 2. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu, 10.00–11.00 pyhäkoulu seurakuntalissa, 11.30 lastenmessu, 13.00 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 16.12. la 10.00 messu, 16.00 messu malayalamiksi/Mass in Malayalam, 18.00 aattomessu
 17.12. adventin 3. sunnuntai: 9.30 ruusukkorukous, 10.00 päämessu, 11.30 messu vietnamiksi, 14.30 messu saksaksi/Messe auf Deutsch, 16.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.30 ruusukko englanniksi/Rosary in English, 18.00 messu englanniksi/Mass in English, 19.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog

NUORTENILLAT seurakuntasalissa kuu-kauden 1. ja 3. lauaintaina klo 18.00

ENSIKOMMUUNIO-OPETUS / PREPARATION FOR FIRST COMMUNION

suomeksi: 11.11., 9.12. la 10.00–13.30
 in English: 16.12. Sat. 10.00–13.00

VAHVISTUSOPETUS / PREPARATION FOR CONFIRMATION

suomeksi: 11.11., 9.12. la 15.30–17.15
 in English: 16.12. Sat. 10.00–13.00

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hyvinkää (Vanha kirkko, Uudenmaan-katu 13): 18.11., 16.12., 20.1., 17.2., 16.3., 20.4., 18.5. la 16.00

TURKU

**Pyhän Birgitan ja autuaan
Hemmingin seurakunta**

Ursininkatu 15a, 20100 Turku
Puh. 02-2314389, 0400-458128
Sähköposti birgitta@katolinen.fi
Kotisivu birgitta.katolinen.fi

- Su 9.00 messu ruotsiksi tai latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi tai vietnamiksi (4. su) tai tagalogiksi tai ei messua, 18.00 messu englanniksi. Ma, ke, pe, la 7.30 messu, ti ja to 18.00 messu. To 17.30 adoraatio (paastonaikana ristintie). Rippitilaisuus puoli tuntia ennen messuja ja sopimuksen mukaan
- *Sun. 9.00 Mass in Swedish or Latin, 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 12.30 Mass in Polish or Vietnamese (4th Sun.) or Tagalog or no Mass, 18.00 Mass in English. Mon., Wed., Fri., Sat. 7.30 Mass in Finnish, Tues. and Thurs. 18.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration (during Lent Stations of the Cross). Confessions half an hour before Mass and by appointment.*

- Päivitetyt tiedot löytyvät aina seurakunnan kotisivulta osoitteesta birgitta.katolinen.fi.

11.11. la 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland
 12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 14.11. ti 18.45 teologinen opintopiiri
 15.11. ke 17.30 naistenpiiri
 18.11. la Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 13.00 perhemessu
 19.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 21.11. ti 18.45 informaatiokurssi
 26.11. su Kristus, kaikkeuden kuningas: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu vietnamiksi, 15.00 messu puolaksi Eurajoella, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

27.11. ma 18.00 Birgittalaisarten ystävät
 28.11. ti 18.45 SCJ-maallikot
 3.12. su adventin 1. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 5.12. ti 18.45 miestenpiiri
 6.12. ke Suomen itsenäisyyspäivä: Huom.! ei aamumessua, 10.30 messu isänmaan puolesta
 8.12. pe autuaan Neitsyt Marian perisyn-
 nitön sikiäminen: 7.30 juhlamessu
 9.12. la Huom.! ei aamumessua, 9.30 katekeesi, 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland, 13.00 perhemessu
 10.12. su adventin 2. sunnuntai: 9.00 messu latinaksi, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 15.00 messu puolaksi Eura-
 joella, 17.00 messu Porissa, 18.00 messu englanniksi/Mass in English
 12.12. ti 18.45 teologinen opintopiiri
 16.12. la 10.00 messu ruotsiksi Ahvenanmaalla/mässa på Åland
 17.12. su adventin 3. sunnuntai: 9.00 messu ruotsiksi/mässa på svenska, 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 18.00 messu englanniksi/Mass in English

KATEKEESI 18.11., 9.12. la 9.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Eurajoki (ev.-lut. kirkko, Kukkapolku 2): 12.11., 26.11., 10.12. su 15.00

Ahvenanmaa (Röda korsgården, Västra Esplanadsgatan 5): 11.11., 9.12., 16.12. la 10.00

Pori (ort. kirkko, Maantiekatu 46): 12.11., 10.12. su 17.00

JYVÄSKYLÄ

Pyhän Olavin seurakunta

Yrjönkatu 36, 40100 Jyväskylä
Puh.: seurakunnalla ei enää numeroa, papeilla omat numerot
Sähköposti: olavi(at)katolinen.fi
Kotisivu: olavi.katolinen.fi

- Su 9.00 messu, 10.00 ruusukko (paastonaikana ristintie), 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi. Ma 18.00 messu. Ti 7.00 messu, 18.00 gregoriaaninen messu. Ke 18.00 messu. To 18.00 adoraatio ja 18.30 messu. Pe 7.00 messu. La 10.00 messu (kerran kuussa perhemessu 12.15). Parannuksen sakramentti ma, ti, ke, to 17.30-17.55, la 9.30-10.55 ja su 10.00-10.25 tai sopimuksen mukaan.
- *Sun. 9.00 Mass in Finnish, 10.00 Rosary (Stations of the Cross during Lent), 10.30 High Mass in Finnish, 12.00 Mass in English. Mon. 18.00 Mass. Tues. 7.00 Mass, 18.00 Gregorian Mass. Wed. 18.00 Mass. Thurs. 18.00 Adoration and 18.30 Mass. Fri. 7.00 Mass. Sat. 10.00 Mass (Family Mass in Finnish once a month at 12.15). Confessions Mon., Tues., Wed., Thurs. 17.30-17.55, Sat. 9.30-10.55. and Sun. 10.00-10.25 or by appointment.*

12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 18.11. la 9.00 Lauantaikurssin alkuhar-
 taus, 12.30 perhemessu, 17.00 messu Seinäjoella
 19.11. su kirkkovuoden 33 sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 26.11. su Kristus, kaikkeuden kuningas: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 3.12. su adventin 1. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 10.12. su adventin 2. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English
 16.12. la 9.00 Lauantaikurssin alkuhar-
 taus, 12.30 perhemessu, 17.00 messu Seinäjoella
 17.12. su adventin 3. sunnuntai: 10.00 ruusukko, 10.30 päämessu, 12.00 messu englanniksi/Mass in English

JOHDANTOKURSSI

23.11., 7.12., 21.12. to 17.00

LAUANTAIKURSSI

18.11., 16.12. la 9.00

TAMPERE

Pyhän ristin seurakunta

Amurinkuja 21 A, 33230 Tampere
Puh. 03-2127280, 050-3617942
Sähköposti risti@katolinen.fi
Kotisivu risti.katolinen.fi

- Su 10.00 ruusukkorukous, 10.30 päämessu, 16.30 ruusukko englanniksi, 17.00 messu englanniksi. Ma, ti, ke, pe 18.00 messu, to 7.30 messu. Ke 17.40 vesper. Pe 17.15 adoraatio (paastonaikana ristintie). La messuaika vaihtelee. (Yleensä messu klo 8.00). Rippi joka päivä puoli tuntia ennen messua tai sopimuksen mukaan. Huom. matkat, katekeesipäivät ja lastenkerhot yms. saattavat aiheuttaa muutoksia arkimessujen aikoihin. Varsinkin lauantain messuajat vaihtelevat. Tarkista ajat kirkon ilmoitustaululta.
- *Sun. 10.00 Rosary, 10.30 High Mass in Finnish, 16.30 Rosary in English, 17.00 Mass in English. Mon., Tues., Wed., Fri. 18.00 Mass, Thurs. 7.30 Mass. Wed. 17.40 Vespers. Fri. 17.15 Adoration. Sat. Mass time varies. (Normally Mass at 8.00). Confession every day half an hour before Mass or by appointment. Please check the bulletin board at the back of church for possible changes. Masses also in other cities. (See the Mass schedule for diaspora below.)*
- Striimattua messua voi katsoa joka päivä osoitteessa <https://risti.katolinen.fi/live-stream.html> tai <https://tampere.livestreams.fi>

11.11. la 10.30 perhemessu, 11.00 lastenkerho
 12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

15.11. ke 18.00 iltamessu, 18.30 Usko & elämä -sarja
 18.11. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu, 18.00 messu malayalamiksi
 19.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 11.30 vahvistusopetus ja vanhempien kokous, 13.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 22.11. ke 18.00 iltamessu, 18.30 naistenpiiri
 24.11. pe 18.00 iltamessu, 18.30 miestenpiiri
 26.11. su Kristus, kaikkeuden kuningas: 10.30 messu suomeksi, 15.00 messu puolaksi/Msza sw. po polsku, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 28.11. ti 14.00 messu, 14.30 seniorit
 29.11. ke 18.00 iltamessu, 18.30 raamatupiiri
 2.12. la 9.00-14.00 adventtiretretti englanniksi/Advent Retreat in English
 3.12. su adventin 1. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 11.30 ensikommunio-opetus ja vanhempien keskustelu, 12.30 messu tagalogiksi/Mass in Tagalog, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 5.12. ti 18.00 messu Hervannassa pikkusien sarten luona
 6.12. ke Suomen itsenäisyyspäivä: 10.30 juhlamessu isänmaan puolesta
 8.12. pe autuaan Neitsyt Marian perisyn-
 nitön sikiäminen: 18.00 juhlamessu
 9.12. la 9.50 katekeesi, 14.00 perhemessu, pyhän Nikolauksen vierailu
 10.12. su adventin 2. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 11.30 vahvistusope-
 tus, 17.00 messu englanniksi/Mass in English
 12.12. ti 18.00 iltamessu, 18.30 naistenpiiri
 13.12. ke 18.00 iltamessu, 18.30 informaatiokurssi
 15.12. pe 18.00 iltamessu, 18.30 miestenpiiri
 16.12. la 9.00-15.00 adventtiretretti suomeksi, 10.30 perhemessu, 11.00 lastenkerho
 17.12. su adventin 3. sunnuntai: 10.30 messu suomeksi, 13.00 messu vietnamiksi, 17.00 messu englanniksi/Mass in English

INFORMAATIOKURSSI 13.12. ke 18.30

JATKOKURSSI 15.11., 20.12. ke 18.30

KATEKEESI 18.11., 9.12. la 9.50

SAKRAMENTTIOPETUS

ensikommunio 3.12. su 11.30
 vahvistus 19.11., 10.12. su 11.30

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hervanta (ev.-lut. kirkko, Lindforsinkatu 7, Tampere): 16.12. la 18.00

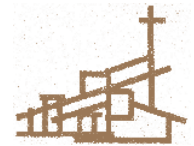
Hämeenlinna (ort. kirkko, Erottajakatu 2): 3.12. su 15.00

Kokkola (ort. rukoushuone, Katariinan-
 katu 3): 12.11., 10.12. su 16.00

Pietarsaari (Pyhän Mikaelin kappe-
 li, Kappelintie 5): 12.11., 26.11., 10.12., 24.12. su 12.00

Vaasa (Jeesuksen pyhän sydämen kap-
 peli, Rauhankatu 8 C 22): 11.11. la 12.00 ja 16.00 ja 17.30, 26.11. su 16.00, 9.12. la 12.00 ja 16.00 ja 17.30, 24.12. su 16.00
Seinäjäki (seurakuntasali, Lakeuden Risti, Ala-Kuljunkatu 1): 18.11., 16.12. la 17.00

KOUVOLA

Pyhän Ursulan seurakunta

Valimontie 1, 45100 Kouvola
Puh. 05-5444 110, 040-4865614
Sähköposti ursula@katolinen.fi
Kotisivu ursula.katolinen.fi

- Su 10.00 messu. Ke 7.30 messu. To 17.00 messu. Pe 17.00 messu. Ma, ti ja la messuajat vaihtelevat. Lisätietoa seurakunnasta. Rippiaika pe 16.30-16.50, su 9.15-9.45 sekä sopimuksen mukaan.
- *Sun. 10.00 Mass in Finnish. Wed. 7.30 Mass in Finnish. Thurs. 17.00 Mass in Finnish. Fri. 17.00 Mass in Finnish. Mon., Tues. and Sat. Mass times vary. Please contact the parish. Confessions Fri. 16.30-16.50, Sun. 9.15-9.45 and upon agreement.*

12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 10.00 messu
 19.11. su kirkkovuoden 33 sunnuntai: 10.00 messu
 26.11. su Kristus, kaikkeuden kuningas: 10.00 messu
 3.12. su adventin 1. sunnuntai: 10.00 messu
 10.12. su adventin 2. sunnuntai: 10.00 messu
 17.12. su adventin 3. sunnuntai: 10.00 messu

MUUT PAIKKAKUNNAT

Hollola (Rantatie 917): ilmoitetaan myöhemmin

Kotka (Huom.! uusi paikka: Kymin kirkko, Sutionkatu 18): ilmoitetaan myöhemmin

Lahti (Launeen kirkko, Tapparakatu 22): 12.11., 26.11., 10.12., 14.1., 28.1., 11.2., 10.3., 24.3., 14.4., 12.5., 26.5. su 16.30
Lappeenranta (Lappeenrannan kirkko, Mannerheiminkatu 1): 16.12., 27.1., 24.2., 23.3., 27.4., 25.5., 22.6. la 16.15
 Huom! Piispanvihkimyksen vuoksi ei messua 25.11.

Pyhtää (Harjuntie 11): 9.12., 11.5. la 17.00

OULU

Nasaretin pyhän perheen seurakunta

Liisantie 2, 90560 Oulu
Puh. 08-347834, 044-0200245
Sähköposti perhe@katolinen.fi
Kotisivu perhe.katolinen.fi

- Su 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi. Ma, ti, ke, to, pe 16.30 ruusukko, 17.00 messu. To 16.00 adoraatio (ei kuukauden ensimmäisellä viikolla, jolloin adoraatio pe 12-17). La 11.30 messu. Ti, ke, la 18.00 neo-

katekumenaaliyhteisön liturgia. Rippitilaisuus arkisin puoli tuntia ennen messua ja sopimuksen mukaan. Muutokset vakio-ohjelmaan ovat mahdollisia.

• *Sun. 10.05 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs. 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Sat. 18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 16.00, before Masses, and by appointment. Changes to the programme are possible. Please look at the updated calendar on the website of the parish.*

- 12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 10.00 päämessu, 11.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä
- 19.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä
- 26.11. su Kristus, kaikkeuden kuningas: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Kaajanissa
- 3.12. su adventin 1. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Torniossa
- 8.12. pe autuaan Neitsyt Marian perisynin sikiäminen: 18.00 messu
- 10.12. su adventin 2. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.30 messu Rovaniemellä
- 17.12. su adventin 3. sunnuntai: 10.00 päämessu, 12.15 messu englanniksi/Mass in English, 17.00 messu Kemissä

MUUT PAIKKAKUNNAT

Kajaani (Kirkkokatu 17): 26.11. su 17.30 Kemi (Lehtokatu 31): 19.11., 17.12. su 17.00
Tornio (Lukiokatu 1): 3.12. su 17.00, ruusukko puoli tuntia ennen messua
Rovaniemi (Ounasvaarantie 16): 12.11., 10.12. su 17.30

KUOPIO

Pyhän Joosefin seurakunta

Lönnrotinkatu 24, 70500 Kuopio
Puh. 044-3657142, 044-9744608
Sähköposti joosef@katolinen.fi
Kotisivu joosef.katolinen.fi

- Su 10.05 messu englanniksi, 11.15 päämessu. Ma, ti, ke, to 18.00 messu, pe 9.00 messu. To 17.30 adoraatio. La 18.00 Neokatekumenaaliyhteisön liturgia. Rippiaika ti 16.00, ennen messua ja sopimuksen mukaan. Ohjelmaan voi tulla muutoksia, jotka voi tarkistaa seurakunnan kalenterista..
- *SSun. 10.05 Mass in English, 11.15 High Mass in Finnish. Mon., Tues., Wed., Thurs. 18.00 Mass in Finnish, Fri. 9.00 Mass in Finnish. Thurs. 17.30 Adoration. Sat. 18.00 Liturgy of the Neocatechumenal Way. Confessions Tues. 16.00, before Masses, and by appointment. Changes to the programme are possible. Please look at the updated calendar on the website of the parish.*
- 10.11. pe 18.00 perhekerho, satuilta
- 11.11. la 11.00 messu Savonlinnassa, Huom.! ei messua Joensuussa

- 12.11. su kirkkovuoden 32. sunnuntai: 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 18.00 messu Joensuussa
- 15.11. ke Huom.! ei iltamessua
- 16.11. to 18.45 johdantokurssi
- 17.11. pe 18.00 messu Mikkelissä
- 18.11. la 10.00 ensikommunio-opetus, 11.00 vahvistusopetus, 18.00 messu Joensuussa
- 19.11. su kirkkovuoden 33. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 13.30 messu karenniksi
- 25.11. la Huom.! adventtiretretti peruttu, 11.00 piispanvihkimys Helsingissä, Huom.! ei messua Joensuussa
- 26.11. su Kristus, kaikkeuden kunin-gas: 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 18.00 messu Joensuussa
- 30.11. to 18.45 johdantokurssi
- 2.12. la 11.00 messu Savonlinnassa, Huom.! ei messua Joensuussa
- 3.12. su adventin 1. sunnuntai: 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu, 18.00 messu Joensuussa
- 9.12. la 10.00 ensikommunio-opetus, 11.00 vahvistusopetus, 18.00 messu Joensuussa
- 10.12. su adventin 2. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu
- 14.12. to 18.45 johdantokurssi
- 15.12. pe 18.00 messu Mikkelissä
- 16.12. la joulunoven aloitus, 18.00 messu Joensuussa
- 17.12. su adventin 3. sunnuntai: 10.00 messu Joensuussa, 10.05 messu englanniksi/Mass in English, 11.15 päämessu

Huom.! Sunnuntain messujen alkamisajat ovat muuttuneet.

JOHDANTOKURSSI

16.11., 30.11., 14.12. to 18.45

SAKRAMENTTIOPETUS

ensikommunio: 18.11., 9.12. la 10.00 vahvistuksen sakramentti: 18.11., 9.12. la 11.00

MUUT PAIKKAKUNNAT

Huom.! uudet osoitteet
Joensuu (Louhostie 4): ajat ylempänä ohjelmassa
Savonlinna (Pikkukirkko, Olavinkatu 29): 11.11., 2.12. la 11.00
Mikkeli (Pyhän Ylienkeli Mikaelin Kirkko, Paavalinkatu 4): 17.11., 15.12. pe 18.00

Hiippakunnan kuuria

Piispantalo: Rehbindertie 21, 00150 Helsinki, 09-6877460, hiippakunta@katolinen.fi. • **Taloustoimisto:** 050-4621522 (ma-pe 11-15), ekonomi@katolinen.fi.

- **Opetusosasto:** Kuusitie 6, 00270 Helsinki, 050-5440871, opetus@katolinen.fi.

Katolinen tiedotuskeskus: Pyhän Henrikin aukio 1 B, 00140 Helsinki, 045-78371087, info@katolinen.fi • **Julkaisu-osasto:** katri.tenhunen@katolinen.fi • **Viestintäosasto:** marko.tervaportti@katolinen.fi.

Keskukset

Suomen Caritas

Kuusitie 6, 00270 Helsinki. Puh. 0400 911874. Sähköposti caritas@caritas.fi. Kotisivu www.caritas.fi. Toimisto ja kauppa ovat avoinna ti-pe klo 10-15.

Studium Catholicum

Ritarikatu 3 b A, 00170 Helsinki. Puh. 09 612 06711, fax 09 61206710. Sähköposti: kirjasto@studium.fi • www.studium.fi.

Yhdistykset & yhteisöt

Academicum Catholicum

Lisätietoja: www.academicumcatholicum.blogspot.com.

Obl.OSSS –

Birgittalaisoblaatit

Birgittalaisoblaatit – luostarisääntökunnan maallikkojen ryhmä Turussa. Kotisivut: <https://www.birgittalaisisaret.fi/oblaatit.html>. Birgittalaisoblaatit kokoon-tuvat noin kerran kuukaudessa Turun birgittalaisluostarissa moderaattorin, isä Toan Tri Nguyenin ja ylisaren äiti M. Bernabé O.Ss:n johdolla.

Catholic Students' Club

Rosary and Holy Mass or Adoration in Latin and English in St. Henry's Cathedral on the following Tuesday evenings at 18.00: **21.11. • 5.12. • 19.12. •** Afterwards, a nice get-together. Many other activities as well. More information: cschelsinki.wordpress.com.

Fransiskaanimaallikot – OFS

Ordo Franciscanus Saecularis • Syksy 2023 – 75. toimintavuosi • Syksyn ohjel-massa: • **14.11.** Franciscuksen sääntö ja elämä / Pauli Annala • **25.11.** Hiljenty-mispäivä Turussa birgittalaisten luona • **12.12.** Siunattu Lucchese ja hyvä rouva / Risto Mantovani. • Ohjelmalliset kokoukset tiistaisin, kerran kuukaudessa klo 16-18 Pyhän Marian seurakuntasalissa. • Vastuuhenkilö: Marko Pitkäniemi OFS, puh. 046 6175314, sp: marko.pitkanie-mi@katolinen.fi • Kotisivu: fransiskaani-maallikot.blogspot.fi.

Gregorius-yhdistys

Societas Sancti Gregorii Magni • Kotisivu gregoriusyhdistys.wordpress.com. • Puheenjohtaja Tatu Heimari, chairman@gregorius.fi • Moderaattori Anders Hamberg • Messuista ilmoitetaan yhdistyksen Facebook-sivulla, jota kaikki pääsevät lukemaan: seuraava **3.12. klo 13.00.**

Jeesuksen pyhän sydämen maallikot – SCJ

Moderaattori Peter Gebara SCJ. Puheenjohtaja Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsinki: yhdyshenkilö Silvia Bertozzi, silvia.bertozzi@gmail.com. • Helsingin kokoukset joka kuukauden ensimmäisenä torstaina Pyhän Marian seurakuntasalissa iltamessun ja adoraation jälkeen. • Tampere: Yhdyshenkilö Sinikka Meurman, gsm 040-4197077, E-mail sinikka.meurman@gmail.com • Turku: Yhdyshenkilö Hilikka Bernard, gsm 040-5243676, E-mail hilikka.bernard@hotmail.com.

Karmeliittamaallikot – OCDS

Ordo Carmelitarum Discalceatorum Saecularis • Vastuuhenkilö Eva Maija Kra-lin, puh. 0503546881, email: eva1maija@gmail.com • www.sites.google.com/site/karmeliittamaallikot.

Maallikkodominikaanit – OP

Laici ordinis praedicatorum • Vastuuhenkilö: Pertti Ylinen OP, perttiy60@gmail.com, puh. 050 3042419. Kotisivu: maallikkodominikaanit.blogspot.fi.

Marian legioona

kokoontuu vastaisuudessa joka maanantai ilta-messun jälkeen Pyhän Marian kirkon seurakuntasalissa. Kokous kestää tavallisesti noin 90 minuuttia. • Ryhmän yhteystiedot ovat edelleen voimassa ja henkisenä ohjaajana toimii isä Martti Savijoki SCJ. • Legion of Mary meets every Monday at St. Mary's parish hall after the Mass and adoration, ca. at 19:00.

Maria-klubi

Maria-klubi kokoontuu kuukauden 1. keskiviikkona pyhän Marian kirkolla. Ensimmäinen messu klo 14.00 ja sen jälkeen kahvit ja ohjelmaa srk-salissa.

Miestenpiiri

Katolinen miestenpiiri kokoontuu aina **kuukauden toisena tiistaina** iltamessun jälkeen Marian seurakuntasalissa. Miestenpiirin tarkoitus on auttaa katolisia miehiä kasvamaan katolisessa uskossa sekä luoda yhteenkuuluvuuden tunnetta heidän välilleen. Kaikki katolilaiset ja katolisuudesta kiinnostuneet miehet ovat tervetulleita. **Ohjelmaa syksyllä 2023:** **14.11.** Alpo Penttinen, pyhän teologian tohtori • **12.12.** Pyhän Marian seurakunnan papit.

Seniorit

Seniorit kokoontuvat joka kuukauden kolmantena tiistaina messuun Pyhän Henrikin katedraalissa kello 12.00. Mahdollisista muutoksista ilmoitetaan erikseen. Tervetuloa!

URKUMUSIIKIN

JUHIA KATEDRAALISSA

URKUREITA LÄHELTÄ JA KAUKAA

Urkukonsertti Pyhän Henrikin katedraalissa **torstaina** klo 18.00.

7.12. Ulf Söderberg (Tukholma)

Tervetuloa!

30 vuotta sitten Studiumissa – AC:n esitelmältä TAIVAAN JA MAAN KULKIJA

Tätä nimitystä oli **Anne Friedistä** käyttänyt hänen äitinsä, ja 28. tammikuuta 1993 Studium Catholicumissa puhui yli neljällekymmenelle kuulijalle paljon nähnyt, paljon kokenut ja harvinaisen rikkaan elämän elänyt ”taivaan ja maan kulkija”, filosofian tohtori, joka huhtikuussa täyttää 90 vuotta. Hän on elänyt vuosisadan alun Wienin rikkaassa kulttuuriympäristössä, jossa hänen ympärillään lapsuudessa ja nuoruudessa oli rakastava perhe- ja ystäväpiiri. Hän on opiskellut yliopistossa Saksassa, solminut Ranskassa avioliiton unkarilaisen taiteilijan kanssa, lähtenyt Yhdysvaltoihin juuri ennen toista maailmansotaa ja muuttanut Suomeen 1969, kun hänen poikansa meni naimisiin suomalaisen tytön kanssa. ”Suomessa minusta tuli kirjailija.”

Istuessaan pienenä ja hauraana mutta lämpöä ja viisautta säteilevänä pöytänsä takana ja kuunnellessaan AC:n puheenjohtajan Jaakko Airavan esitelyä Anne Fried toi mieleen kaikuja menetetyistä ajasta, joka ei koskaan palaa. Kun tiesi katsovansa ihmistä, joka on elänyt ja kokenut lähes koko vuosisatamme mittaisen elämän sen suurten tapahtumien keskellä, menettänyt läheisiään Hitlerin valtakautena ja kuitenkin pystyy puhumaan ilman vihaa, oli pakko kysyä, miten paljon olemme kadottaneet, kun suvaitsemattomuus on saanut vallan.

Esitelmäiltaan teemaksi Anne Fried oli valinnut *Uskon todellisuudessa*. Hän oli jakanut aiheensa älyn, taiteen ja taiteilijoiden ja politiikan tasolle. Lisäksi hän halusi esittää myös joitakin muita ajatuksia.

Älyn tasolla Fried toi esille englantilaisen kirjailijan Dorothy Sayersin, joka useimmille on tuttu vain dekkarikirjailijana. Anne Fried kertoi itsekin hämmästyneensä tutustuessaan tarkemmin Sayersin elämään ja työhön. Tämä oli löytänyt Raamatusta uskon, joka oli konkreettinen, ja synnin, joka oli konkreettinen. Dorothy Sayers, joka kääntyi katolilaiseksi, oli elämässään tehnyt kaksi suurta syntiä. Hänellä oli ollut suhde naimisissa olevaan mieheen ja avioton lapsi, ja myöhemmin hän oli mennyt naimisiin eronneen miehen kanssa.

Sayersin sisäinen kehitys tuli esiin, kun hän sai pyynnön kirjoittaa BBC:lle sarjan uskonnollisia draamoja, joiden aiheeksi hän valitsi Jeesuksen elämän. Draamoja oli kaksitoista, yksi joka kuukaudeksi. Sayersia askarrutti jatkuvasti ajatus, miten voi elää synnin kanssa. ”Jos työ on tehty Jumalan kunnian vuoksi, voidaan kaikki synnit antaa anteeksi.” Tämä sitaatti kuvaa Sayersin asennetta. Synnin seuraus voi olla armo tai kuolema tai ihmisen oma valinta, kuten Juudaksen itsemurha. Ei ole yhtä hetkeä, jolloin Jumala tulee ja sanoo: ”Nyt olet lopullisesti vapaa.”

Esitelmänsä toisessakin jaksossa Anne Fried keskittyi synnin olemukseen. Hän kertoi, miten keskiajalla synti, sairaus ja kuolema olivat hyvin tärkeitä. Sairaus katsottiin synnin seuraukseksi ja rangaistukseksi, jolloin kuolemallakin oli rangaistuksen piirteitä. Jos kuitenkin katui, ripittäytyi ja

antoi anteeksi, kuolema oli ystävällinen ja lempeä saattaja. Vain syntisille hän oli ankara ja kova.

1400-luvulla alettiin perustaa ”Jumalan taloja” joihin sairaat ja syntiset ihmiset saattoivat tulla. Näistä ensimmäinen Ranskassa oli Hotel Dieu Beaune. Sen pitkän ja suuren sairashallin päässä oli kappeli ja suuri alttari. Alttaritauluna oli Rogier van der Weydenin *Viimeinen tuomio*. Tämän sijoittelun aiheena oli sairauden ja kuoleman ajatteleva, sen tarkastelu, mitä oli tapahtunut. Myös Englannissa oli vastaavanlainen hoitokoti, jossa kuolevat ihmiset saattoivat koko ajan nähdä kuvan ristiinnaulitsemisesta. Täällä ”kuolevia auttavien hoitajien intensiivinen apu luo tunnelmaa, aavistuksen kuolemasta ja ylönousemuksesta. Se on työn ja uskon konkreettinen tulos.”

Isaac Grünewaldin Isenheimin alttaritauluun on kuvattu kaikki lääkeyrtit, joilla ihmisiä on hoidettu ja parannettu. Isenheimin alttaritaulu on mystinen ja konkreettinen, inhimillinen ja hengellinen. ”Jumalan armo on olemassa.”

Poliittisesta tasosta ja vapautuksen teologiasista puhuessaan Anne Fried mainitsi Dorothy Söllen ja tämän kirjan *Gott im Mölle*. ”Kaikki ovat Jumalan lapsia. Pappien vastuulla on auttaa ahdistettuja ja ihmisiä tässä taistelussa koulutuksensa keinoin.” Anne Fried on itse toiminut New Yorkissa sosiologina mustien ja puertoricolaisten parissa kaupungin pahamaineisilla alueilla.

Antoisa ilta päättyi Anne Friedin lukemaan katkelmaan uusimmasta kirjastaan *Lisälehtiä*: ”Tässä elämäni vaiheessa olen täysin tietoinen siitä, että elän jonkinlaisessa taivaan ja maan nimettömässä

välitilassa. Maailma – tai ainakin se olemassaolon osa, jota siksi nimitämme – on täynnä odottamattomia tapahtumia, mutta minusta tuntuu, etteivät ne enää koske minua. Ne ennakoivat sellaista ihmisten maailman kautta, jossa minulla ei enää ole osaa. Minun elämäni on täytetty. Olen saanut osani sodista ja kumouksista, elänyt oman naisen kohtalon – niin murhetta kuin riemuakin kokien – ja lapsenlapsissani näen, miten uusi sukupolvi astuu uusille teille. Minä en enää ole siinä osallisena. Illan pehmeässä pimeydessä ennen aamun tuloa, hiljaisessa hämärässä ennen aamun koittoa, olen niiden seurassa, jotka eivät enää ole maan päällä; en vielä kuulu heihin, mutta tiedän, että he ovat lähelläni. He antavat minun tuntee läheisyytensä päivittäin. He jakavat kanssani kaiken kokemani, niin että jokainen tapahtuma vie minua askeleen verran lähemmäs heitä. Elän heidän ja arkisen olemassaolon välitilassa ja kysyn: Kauanko vielä?”

Anne Friedin vaiettua seurasi hiljaisuus. Tuntuu kuin olisimme kuulleet jäähyväiset ihmiseltä, joka on jo valmis ja kynnyksellä mutta jota emme halua menettää. Vasta hiljaisuuden jälkeen seurasivat käntäpöytäpuutukset kunnianosoituksena arvostelulle vieraalle. Monet kuulijoista palasivat vielä erikseen kiittämään ja keskustelemaan. Olen omiin muistutuksiini kirjannut viimeiseksi lauseen: ”Ja elä niin kauan kuin sinun on määrä elää.”

Kiitos, Anne Fried!

Tuula Luoma

Julkaistu Fideksessä 17.2.1993

(Anne Fried 1903 Wien – 1998 Helsinki)